

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Begroting 2019

Meerjarenraming 2020 – 2022

Inhoudsopgave

1	Aanbieding	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Leeswijzer	4
2	Programmaplan	5
2.1	Inleiding	5
2.2	Programma Toetsing en Vergunningverlening	5
2.2.1	Wat willen we bereiken?	5
2.2.2	Wat gaan we daarvoor doen?	5
2.2.3	Wat gaat dat kosten?	6
2.3	Programma Toezicht en Handhaving	8
2.3.1	Wat willen we bereiken?	8
2.3.2	Wat gaan we daarvoor doen?	8
2.3.3	Wat gaat dat kosten?	10
3	Paragrafen	11
3.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	11
3.1.1	Weerstandscapaciteit	12
3.1.2	Risicoanalyse	13
3.1.3	Beheersmaatregelen	13
3.1.4	Ratio	14
3.1.5	Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer	14
3.2	Financiering	14
3.2.1	Kasgeldlimiet en de renterisiconorm	15
3.2.2	Schatkistbankieren	15
3.3	Bedrijfsvoering	15
3.3.1	Wat gaat dat kosten?	15
3.3.2	Organisatie	16
3.3.3	Personeel	16
3.3.4	Informatisering en automatisering	17
3.3.5	Informatiebeveiliging	17
3.4	Onderhoud kapitaalgoederen	17
4	Financiële begroting	19
4.1	Uitgangspunten	19
4.1.1	Begrotingsbeleid	19
4.1.2	Output, voor- en nacalculatie	19
4.1.3	Loon- en prijsontwikkeling	19
4.2	Overzicht van baten en lasten	20
4.3	Geprognoseerde balans per ultimo van het jaar	22
5	Besluit Algemeen Bestuur	23
6	Bijlagen	24
6.1	Exploitatiebegroting	24
6.2	Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld	27
6.3	BBV-informatie	28
6.4	Outputbegroting T&V	30
6.5	Outputbegroting T&H	33
6.6	Totaal werkvolume in uren per deelnemer	36
6.7	Begrippen- en afkortingenlijst	37

1 Aanbieding

1.1 Inleiding

Voor u ligt de begroting 2019 van de Omgevingsdienst Haaglanden. Op hoofdlijnen volgt deze begroting de ingezette koers van de afgelopen jaren. De dienstverlening aan de opdrachtgevers neemt gestaag in omvang toe en evenals in de afgelopen jaren is voor 2019 een efficiency taakstelling (besluit AB inzake productiviteitsstijging 2017-2020) in de begroting opgenomen.

Het AB heeft in november bevestigd wat eerder in het financiële onderzoeksrapport van het bureau SeinstravandeLaar uit 2016 is geconcludeerd. De conclusie luidt dat er geen structurele zogenaamde vrije ruimte zit in de exploitatie van de dienst. Dit betekent dat voor de begroting 2019 conform eerdere besluitvorming baten en lasten in evenwicht gebracht worden door aan de bijdrage van de deelnemers een onttrekking uit de Algemene Reserve toe te voegen. Daarmee komt deze reserve op het minimaal vereiste niveau op grond van benodigde weerstandsvermogen.

Op 6 februari 2018 heeft het Algemeen Bestuur het Koersplan voor de periode tot de voorgenomen inwerkingstelling van de Omgevingswet vastgesteld (2018-2021). In het Koersplan zijn financiële uitgangspunten opgenomen die de ODH bij het opstellen van de begroting dient te hanteren:

- **Lasten:**
Indien de werkelijke lasten niet vaststaan, wordt als basis voor het bepalen van de (verwachte) werkelijke lastenstijging van de personele en/of materiële lasten, de CPB-indexen uit de Macro Economische Verkenning (MEV) gehanteerd zoals deze is opgenomen in de septembercirculaire voor zowel het provinciefonds als het gemeentefonds (index overheidsconsumptie lonen en salarissen en index overheidsconsumptie netto materiële consumptie). In de AB-vergadering van november vindt besluitvorming plaats over de op basis hiervan te hanteren index voor de lastenstijgingen in het daarop volgende jaar. De geïndexeerde begroting wordt dan als eerste begrotingswijziging aan het bestuur voorgelegd;
- **Baten:**
De dekking van de (verwachte) werkelijke lastenstijging van de personele lasten en/of materiële lasten (conform het AB-besluit zoals hierboven beschreven) wordt in principe in eerste instantie gezocht binnen de reguliere exploitatie. Indien lasten en baten op deze wijze niet of onvoldoende in evenwicht kunnen worden gebracht, neemt het AB een besluit op grond waarvan dit evenwicht wordt hersteld. Het behoud van kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening is daarbij uitgangspunt. Bij het aantoonbaar ontbreken van structurele financiële ruimte zal de deelnemersbijdrage worden aangepast om het evenwicht tussen lasten en baten te realiseren.

Op 31 december 2018 expireert de cao gemeenten 2017-2018. Dit betekent dat voor het begrotingsjaar 2019 rekening gehouden moet worden met een nieuwe cao. Op basis van oproepen van het Kabinet rond Prinsjesdag 2017 om vanwege de gunstige staat van de economie de koopkracht te laten toenemen en ruimhartige cao's af te sluiten, dient rekening te worden gehouden met een substantiële loonstijging. Met de eerdere vaststelling dat er geen structurele financiële ruimte is in de exploitatie, zal een lastenstijging als gevolg van een nieuw akkoord alleen opgevangen kunnen worden via een aanpassing van de deelnemersbijdrage.

De voorliggende begroting 2019-2022 is gebaseerd op het prijspeil 2018. In november 2018 wordt in het AB een eerste begrotingswijziging voorgelegd op basis van de werkelijke loonstijging of indien deze nog niet bekend is op basis van de in de MEV van september 2018 opgenomen indices.

In de meest recente Macro Economische Verkenning van september 2017 wordt voorlopig uitgegaan van een indexering van respectievelijk 2,4% voor de lonen en 1,4% voor de materiële lasten.

In het Koersplan is voorts opgenomen dat de ODH zich intensief zal voorbereiden op de komst van de Omgevingswet. De Omgevingswet zal nadere eisen stellen aan beschikbaarheid en kwaliteit van data (gegevens en documenten). Daarbij staat het toetsen van een voorgenomen activiteit op een bepaalde locatie centraal. Vanuit dat beginsel zal ook de opbouw van gedigitaliseerde bestanden nader worden vormgegeven. De extra impuls die hiervoor nodig is zal zo veel mogelijk binnen de beschikbare kapitaalmiddelen worden opgevangen. De lage rentestand maakt het mogelijk het te activeren bedrag in vergelijking met de afgelopen jaren toe te laten nemen zonder dat dit leidt tot een opwaartse aanpassing van de exploitatie.

In het begrotingsjaar zal een nadere uitwerking van de digitale informatievoorziening op weg naar de Omgevingswet worden gepresenteerd.

Voor de begroting 2019 kan voor het eerst conform afspraken in het Koersplan op grond van het resultaat over dit begrotingsjaar sprake zijn van verrekening tussen de ODH en deelnemers. Binnen een bandbreedte van (plus of min) 10% in relatie tot de begrote deelnemersbijdrage vindt geen verrekening plaats. De ODH zal de voortgang gedurende het begrotingsjaar nauwgezet monitoren en tijdig aangeven of rekening moet worden gehouden met een mogelijke overschrijding van deze bandbreedte.

Uitgangspunt is dat de wettelijke taken op het gebied van VTH moeten worden uitgevoerd. Daarbij is de "vraag vanuit de samenleving" niet op voorhand te kwantificeren.

In 2019 zullen naar verwachting alle zogenaamde basistaken conform het gewijzigde Besluit Omgeving Recht (2017) door de deelnemers overgedragen zijn aan de ODH. Met name de ketentaken op het gebied van asbest zijn daarbij nog een aandachtspunt. De inspanningen van diverse deelnemers op dit dossier zijn in het verleden sterk wisselend geweest (uiteenlopend van een uitgebreide asbestinventarisatie gevolgd door een proactieve benadering van eigenaren ten aanzien van de saneringsopgave tot het beperken van het toezicht tot arbeidsomstandigheden uitgevoerd door de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid). Gelet op de in wet- en regelgeving vastgelegde toezicht en handhavingstaken op de asbestketen zal harmonisatie van de uitvoering van deze taken noodzakelijk zijn.

Met enkele grote opdrachtgevers op het gebied van asbestsanering zoals Woningbouwcoöperaties, de LTO maar ook bijvoorbeeld de TU Delft, zal worden getracht tot afspraken te komen om het toezien op de asbestketen te vereenvoudigen.

Duurzaamheid en milieu behoren momenteel tot de belangrijkste thema's bij de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018. De verwachting is dat dit zal doorwerken in de nieuwe coalitieakkoorden bij de gemeenten. In de loop van 2018 zal worden gezien of dit nog zal leiden tot nadere prioritering en accentuering. De verwachting is dat vooral de aspecten energiebesparing, duurzamere vormen van energiewinning en circulaire economie daarbij een rol zullen spelen.

In 2019 zal de samenwerking met andere Omgevingsdiensten verder gestalte krijgen. Daarbij staan het ontwikkelen van een digitaal stelsel voor data en documenten op geografische basis, het uitwisseling en toegankelijk maken van kennis en het vergroten van deskundigheid centraal. Bij de voorbereiding van de komst van de Omgevingswet zal nauw samengewerkt worden met VNG, IPO en de betrokkenen departementen BZK en I&W. In de regio wordt deelgenomen aan de voorbereiding met provincie, gemeenten, GGD, Veiligheidsregio en Hoogheemraadschap Delfland.

In 2020 treedt normaal gesproken de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking. Dit heeft gevolgen voor de rechtspositie van de medewerkers van de ODH. In 2019 zullen de consequenties hiervan inzichtelijk worden gemaakt en zullen de noodzakelijke maatregelen worden voorbereid. De Wnra heeft gevolgen voor o.a. arbeidsovereenkomst, ontslagrecht, ontslagprocedure en collectieve arbeidsovereenkomsten. Ter besluitvorming zal onder meer de vraag omtrent het volgen van een nieuwe CAO aan de orde komen.

Samengevat is in 2019 sprake van een begrotingsjaar met een grote diversiteit aan opgaven voor ODH. De dienst zal daar met energie en toewijding aan werken.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat het programmaplan met de doelstellingen en voornemens van de ODH per programma. Daarin is de beantwoording van de drie W-vragen opgenomen: 'Wat willen we bereiken?', 'Wat gaan we daarvoor doen?' en 'Wat mag het kosten?'. De verplichte paragrafen zijn beschreven in hoofdstuk 3, waarna in hoofdstuk 4 de financiële begroting (met uitgangspunten) staat opgenomen. Het besluit tot vaststelling van de begroting 2018 door het Algemeen Bestuur is opgenomen in hoofdstuk 5. De bijlagen staan in hoofdstuk 6.

2 Programmaplan

2.1 Inleiding

De ODH voert als omgevingsdienst voor het gebied van Haaglanden voor de provincie Zuid-Holland en de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer een overeengekomen takenpakket uit. Hierbij geldt dat de gemeenten en de provincie verantwoordelijk zijn voor de beleidsvorming. Zij doen dat aan de hand van landelijke kaders, landelijke regelgeving en aanwezige eigen beleidsruimte. De eigen beleidsruimte wordt ingevuld aan de hand van gemeentelijke en provinciale bestuurlijke ambities. Het totaal aan landelijke en eigen regelgeving wordt vertaald in een set vastgestelde beleidskaders. Grotendeels zijn deze beleidskaders in regionaal verband in afstemming met de ODH geharmoniseerd. De uitvoering van deze beleidskaders is voor een deel belegd bij de ODH. De doelstelling van de ODH is om bij de uitvoering van de genoemde taken te voldoen aan de landelijke kwaliteitscriteria, te zorgen voor specialismenvorming op inhoud en een bijdrage te leveren aan een constante en eenduidige uitvoering van VTH-taken in de regio.

Uitvoering van de taken geschiedt in 2019 op basis van output, waarbij het werkpakket en de begroting hiervan wordt opgebouwd uit de te verrichten diensten en producten met bijbehorende productprijzen. Deze wijze van begroten sluit aan bij de zaakgerichte organisatie van de taakuitvoering binnen de ODH.

Uitvoering van de asbesttaak wordt door de Haaglandengemeenten op basis van de BOR belegd bij de ODH. Afstemming over de wijze van uitvoeren, de intensiteit en de kosten bevindt zich in een vergevorderd stadium en zal in de eerste helft van 2018 naar verwachting worden afgerond. De resultaten van deze afspraken zullen in de VJN worden verwerkt en maken nu nog geen deel uit van deze begroting 2019.

2.2 Programma Toetsing en Vergunningverlening

2.2.1 Wat willen we bereiken?

Voorafgaand aan diverse handelingen in de leefomgeving zijn initiatiefnemers (provincie, gemeenten, andere overheden en derden) op basis van regelgeving verplicht om na te gaan of deze handelingen binnen de geldende regels zijn toegestaan. Zo nodig dient het bevoegd gezag (provincie, gemeenten) hiervoor toestemming te verlenen (in de vorm van een toestemming, vergunning, ontheffing of andere vorm van beschikking). Behalve het verlenen van toestemmingen voor allerlei handelingen, worden ook plannen, onderzoeken en andere soorten van rapportages aan de ODH ter toetsing aangeboden.

De ODH zet zich in om de uitvoering van de toetsing en vergunningverlening gerelateerd aan diverse milieuwetten en de groene wetgeving op een efficiënte en professionele wijze te verzorgen, waarbij naast oog voor de inhoud er zeker oog is voor de specifieke omstandigheden en context waarbinnen handelingen plaatsvinden. Daarnaast stelt de ODH zich tot doel om een bijdrage te leveren aan de voorbereiding op de komst van de Omgevingswet (2021).

2.2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Het programma Toetsing en Vergunningverlening (T&V) richt zich op de behandeling van meldingen, toetsingen, vergunningen en beschikkingen die volgen uit de taken die bij de ODH zijn neergelegd.

Een belangrijke pijler wordt gevormd door werkzaamheden gericht op inrichtingen in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Wet milieubeheer (Wm). Verder betreft het de uitvoering van wettelijke taken (toetsing en beschikking) op het gebied van bodem, groen, grondwater, ontgronding, geluid, lucht en externe veiligheid, zowel als eigenstandige taken en als onderdeel van het Wm, Wabo of andere procedures. De taken op groen, grondwater en ontgrondingen voert de ODH uit voor het totale grondgebied van Zuid-Holland. Tot het programma T&V behoort ook het (geluid)beheer van gezoneerde industrieterreinen, het bijhouden van diverse milieudata (bodem, milieu) en het beoordelen van aanvragen aangaande Warmte Koude Opslag (WKO). Verder voert de ODH voor de provincie werkzaamheden uit ten behoeve van het bodemsaneringsprogramma (inclusief uitvoering nazorg en bodemconvenant) en de programmatische aanpak van externe veiligheid, alsmede voor een beperkt aantal gemeenten werkzaamheden ten behoeve van de programmatische sanering van geluidknelpunten.

Onderdeel van het talenpakket is het beoordelen van onderzoeken gericht op het verwijderen en saneren van asbest uit de leefomgeving. Zwaartepunt de ODH inzet op een verantwoorde asbestaanpak ligt in het programma Toezicht & Handhaving.

Voor een aantal deelnemers voert ODH adviserende en toetsende taken uit op het vlak van milieu en RO, waarbij vroegtijdig in een ruimtelijk ontwikkelproces gekeken wordt naar de effecten van bepaalde ontwikkelingen op de leefomgeving en vice versa. Door deze aspecten vroegtijdig aan elkaar te verbinden kan de kans op knelpunten in een later stadium worden verkleind of zelfs worden voorkomen. Zeker als er veel milieu aspecten een rol spelen en de vraagstukken complex zijn, kan de ODH van meerwaarde zijn omdat zij veel vakgebieden beheerst en gewend is om vraagstukken multidisciplinair te benaderen. Verder voert de ODH voor enkele deelnemers adviserende en toetsende taken uit op het gebied van geluid bij festiviteiten en evenementen en brengt daarbij haar deskundigheid op het vlak van akoestiek in.

Bundeling van alle meldingen, toetsingen en vergunningen c.q. beschikkingen komt voort uit de nauwe verwevenheid van de afzonderlijke (deel)procedures binnen de Wabo en in het licht van de ontwikkelingen in het omgevingsrecht. De ODH heeft algemene en specifieke kennis om de werkzaamheden eigenstandig uit te voeren. De kennis en expertise die voor de taakuitvoering beschikbaar is, kan door opdrachtgevers worden ingezet bij de vorming of uitvoering van hun beleidsprogramma's of ter ondersteuning van bijvoorbeeld planontwikkeling of Milieu effect rapportage (MER) procedures. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Adviestaken op het gebied van Milieu en RO. Advisering over milieuaspecten in ruimtelijke plannen (structuurvisies, bestemmingsplannen en projectbesluiten) en duurzame gebiedsontwikkeling.
- Uitvoeren van diverse overige programmataken, zoals het programma luchtkwaliteit, het programma leren voor duurzaamheid, het programma databaseer etc.
- (Mogelijke) eenmalige adviesopdrachten of inzet van specifieke expertise op verzoek van één van de deelnemers op het gebied van o.a. milieubeheer, bodem, groen, geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. In toenemende mate wordt de expertise van de ODH ingezet ter ondersteuning van de beleidsontwikkeling door afzonderlijke deelnemers. Te denken valt aan de beleidsvelden geur, horeca en/of evenementen.
- Ondersteunen van gemeenten in de voorbereiding en aanpak van asbest gerelateerde vraagstukken of inzet van specifieke expertise bij een eventuele programmatische aanpak van de asbestverwijdering.
- Procescoördinatie, zoals de bevoegd gezag rol MER.

Voor de Omgevingswet geldt dat de impact op de taakuitvoering alsook de aard en omvang van de implementatie nog in ontwikkeling is. De contouren beginnen steeds meer zichtbaar te worden. De deelnemers in de ODH zijn actief met hun voorbereidingswerkzaamheden en op regionaal niveau wordt nauw samengewerkt tussen betrokken partners. De ODH is bij deze ontwikkelingen betrokken en is voor deelnemers een (kennis)partner in deze voorbereiding. Aan de hand van de koers en aanpak van afzonderlijke gemeenten als ook op regionaal verband beziet de ODH op welke wijze haar inzet als meerwaarde kan gelden. In de begroting is voorzien in een budget om betrokken te zijn bij de voorbereidingsactiviteiten. Ingeval specifieke activiteiten of werkzaamheden gewenst zijn zullen hierover ook specifieke afspraken gemaakt worden.

2.2.3 Wat gaat dat kosten?

Toetsing en Vergunningverlening	2019	2020	2021	2022
1 Personeel	6.376.500	6.307.800	6.307.800	6.307.800
2 Overige kosten	425.500	425.500	425.500	425.500
3 Additionele werken	0	0	0	0
Totaal directe lasten	6.802.000	6.733.300	6.733.300	6.733.300
4 Overhead	4.089.900	4.089.100	4.089.100	4.089.100
Totaal programmalasten	10.891.900	10.822.400	10.822.400	10.822.400

De programmalasten van T&V bedragen in 2019 € 10.891.900 en dit bedrag komt overeen met het geprognosticeerde werkplan van T&V (zie bijlage 6.4).

1. Personeel

De post personeel bevat de salariskosten die rechtstreeks aan het programma T&V zijn toegerekend.

2. Overige kosten

De overige kosten bestaan uit de direct aan het programma T&V toegerekende leveringen en diensten (zoals de kosten van het abonnement Databank Flora- en Fauna, publicatiekosten, kosten van onderzoek en kosten van bezwaar- en beroep).

3. Additionele projecten

In de begroting 2019 is nog geen rekening gehouden met additionele werken. Nieuwe additionele werken worden via een administratieve wijziging geraamd (en gemeld via de Voorjaarsnota, Najaarsnota en Jaarrekening).

4. Overhead

De overhead (bestaande uit de indirecte kosten van de programma's en de kosten die niet rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de programma's zoals personele overhead, kapitaallasten, huisvesting etc.) wordt verdeeld op basis van de direct aan de programma's toe te rekenen fte's op begrotingsbasis. Op begrotingsbasis worden 81,65 fte toegerekend aan het programma T&V en 84,41 fte aan het programma T&H (verhouding 49,17 : 50,83). In paragraaf 3.3.1 is een specificatie opgenomen van de overhead.

2.3 Programma Toezicht en Handhaving

2.3.1 Wat willen we bereiken?

De combinatie van bijna 30.000 bedrijven en ca. 1,1 miljoen inwoners in het dichtstbevolkte werkgebied van Nederland vraagt om een voortdurende aandacht voor het voorkomen en waar mogelijk terugdringen van milieu- en veiligheidsrisico's. Het programma Toezicht en Handhaving (T&H) richt zich op een adequaat toezicht, behandelen van overlastmeldingen en waar nodig handhavend optreden van inrichtingen, instellingen en personen die zich niet houden aan de wet- en regelgeving. Dit laatste conform de bestuurlijke vastgestelde sanctiestrategie. Het gaat daarbij om het toezicht (administratief en fysiek) en de handhaving op alle bij de ODH ondergebrachte regelgeving, zoals het toezicht op de wet Milieubeheer, bodemsanering, grondstromen, grondwateronttrekkingen en ontgrondingen.

Uitvoering van de taken geschiedt in 2019 op basis van output, waarbij het werkpakket en de begroting hiervan wordt opgebouwd uit de te verrichten diensten en producten met bijbehorende productprijzen. Deze wijze van begroten sluit aan bij de zaakgerichte organisatie van de taakuitvoering binnen de ODH.

2.3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Voor het programma T&H geldt dat de werkzaamheden deels te plannen zijn en voor een kleiner deel afhankelijk zijn van klachten, incidenten of aanvragen. Dat betekent dat bij het toedelen van de capaciteit tussen verschillende taakvelden getracht is rekening te houden met een vaste inzet van capaciteit en een flexibele inzet.

In het Besluit omgevingsrecht is opgenomen dat het handhavingsbeleid van een gemeente gebaseerd moet zijn op een analyse van de problemen die zich naar het oordeel van het bestuursorgaan kunnen voordoen met betrekking tot de naleving. Ook dient het handhavingsbeleid inzicht te geven in de prioriteitenstelling met betrekking tot de uitvoering van de voorgenomen activiteiten. Omdat de taken worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) is een regionale probleemanalyse en prioriteitenstelling gemaakt, die door de gemeenten is vastgesteld. De probleemanalyse en prioriteitenstelling hebben tot doel een regionaal uitvoeringskader vast te leggen waarbij ook ruimte is voor lokale en landelijke prioriteiten. Met de probleemanalyse wordt dus een risico gerichte inzet van de beschikbare capaciteit gerealiseerd, waarbij het de bedoeling is dat dezelfde soort bedrijven in de hele regio onderworpen worden aan hetzelfde toezichtregime. Daarnaast wordt de opgestelde startbrief beschouwd als uitgangspunt en input voor de prioriteiten. De toegepaste risicomethodiek is gebaseerd op een weging van de volgende factoren:

- Feitelijk naleefgedrag;
- De mogelijke effecten van potentiële en feitelijke overtredingen;
- Veiligheid, leefbaarheid, natuur- en milieuwwaarden, financieel/economische schade en bestuurlijk imago;
- De kansen op overtredingen;
- Klachten en signalen;
- Landelijke prioriteiten.

Behoudens het risicogericht bezoeken van inrichtingen en werken vindt ook projectmatig en thematisch toezicht plaats. Te denken valt aan ketentoezicht (asbest, grondstromen) of toezicht met een specifieke milieudoelstelling zoals ten aanzien van duurzaamheid of externe veiligheid.

Asbest

Met de Wijzing Besluit Omgevingsrecht (BOR) per 1 juli 2017 is de bedrijfsmatige sanering en verwijdering van asbest en de ketenbenadering op het gebied van toezicht en handhaving onderdeel uit gaan maken van het basistakenpakket dat door de ODH wordt uitgevoerd. Dit betekent dat binnen dit programma toezicht wordt gehouden en zo nodig handhavend wordt opgetreden ten aanzien de werkzaamheden van de asbestsanering voorafgaande aan de sloop, alsmede het verwerken en afvoeren van asbesthoudend afval. De omvang van het aantal meldingen en de wijze van uitvoeren zal maatgevend zijn voor de benodigde inzet op deze taakuitvoering. De ODH voert deze werkzaamheden uit in nauwe afstemming en samenwerking met ISZW, ILT en OM. Wellicht ten overvloede wordt opgemerkt dat behalve de primaire invalshoek voor ODH, het milieu aspect conform de BOR, ook in nauw overleg met ISZW het arbeidsinspectie aspect wordt meegenomen. Daarnaast zal in relatie tot de uitvoering van de Reach - richtlijn en een mogelijk wettelijk verbod op asbesthoudende daken in 2024, nagegaan worden welke asbesthoudende daken en gevels voor sanering in aanmerking komen.

Overlast

Onderdeel van dit programma is ook de behandeling van overlastmeldingen die verbonden zijn aan de bij de ODH ondergebrachte wettelijke taakuitvoering. Geluidhinder heeft een nadelige invloed op de gezondheid en op de leefbaarheid. Haaglanden kent een groot aantal horecabedrijven waarvan een klein aantal voor (toenemende) hinder door muziek gerelateerde activiteiten in de avond- en vroege nachtperiode zorgen. Geluidsoverlast van de horeca is dan ook een fors onderdeel van het werkpakket in 2019.

Duurzaamheid

Energie besparing is een zowel in EU verband als nationaal een onderwerp met veel politiek- bestuurlijke aandacht en urgentie. Veel gemeenten zijn bezig met lokaal klimaatbeleid en hebben een ambitie om op termijn (vaak in 2030) klimaatneutraal te worden. Zij zijn bezig met een routekaart om hun klimaatambities te verwezenlijken. Energiebesparing bij bedrijven is een belangrijk onderdeel hierin. Immers energie die niet gebruikt wordt, hoeft ook niet (al dan niet duurzaam) opgewekt te worden. Energiebesparing is een belangrijk aspect in het verbeteren van de duurzaamheid. Nederland streeft naar 1,5% energiebesparing per jaar. Zo'n 40% van het energieverbruik in Nederland ligt bij bedrijven. In het verlengde van de Energiebesparingsaanpak Bedrijven bewandelt de ODH diverse paden om vanuit de kerntaken meer bij te dragen aan een duurzamere leefomgeving.

Sinds 2016 geldt voor veel bedrijven een auditverplichting in het kader van de EED (Europese Energie-Efficiency Richtlijn). De RVO heeft in 2016 alle ondernemingen aangeschreven die volgens gegevens uit de KvK onder de werkingssfeer van de Tijdelijke Regeling EED vallen. Het betreft ongeveer 2.000 ondernemingen binnen werkgebied van de ODH. Op grond van deze richtlijn gaat de ODH namens het bevoegd gezag na of bedrijven aan de eisen van deze richtlijn voldoen. Dit betreft een relatief nieuwe wettelijke taak:

- Voor de begroting 2019 is het uitgangspunt dat het controle niveau van 2018 ten minste wordt gehandhaafd. De totaal aan dit onderwerp te besteden middelen in 2018 inclusief de door de gemeente te ontvangen Rijksbijdrage maken dan ook deel uit van de begroting 2019. Bij twee deelnemers (Den Haag en Rijswijk) is de rijksbijdrage te beperkt om het totaal aan EED beoordelingen te voltooien. Hier heeft op voorhand een herprioritering t.a.v. het EED werk plaatsgevonden. Slechts 50% van de beoordelingen kan bij deze twee gemeenten binnen de programmaruimte worden beoordeeld. Aanvullende bijdrages van respectievelijk € 64.800 en € 9.720 zouden nodig zijn om een 100% EED taakuitvoering mogelijk te maken.
- Naast de EED is in 2017 een nieuwe ronde in verband met het convenant Meerjarenafspraken (MJA3) voor de periode van 2017 t/m 2020. Het MJA-3 convenant stimuleert al vanaf 1992 dat bedrijven energie efficiënte maatregelen onderdeel laten uitmaken van de bedrijfsvoering. Zo is de afspraak gemaakt dat bedrijven gezamenlijk streven naar 30% energie-efficiëntie verbetering in 2020 ten overstaan van 2005. De ODH zal de energieplannen van de MJA (meerjarenafspraken) bij de bedrijven monitoren.
- Toezicht op energiebesparing tijdens reguliere integrale WM controles vindt enerzijds plaats in het kader van de artikelen 2.14C en 2.15 en anderzijds voortvloeiende uit vergunningseisen. De besparingsverplichting geldt voor 'drijvers van een inrichting'. In de praktijk is dat iedere bedrijfsmatige activiteit die meer dan 50.000 kWh elektriciteit en of meer dan 25.000 m³ aardgas verbruikt. Het betreft niet alleen ondernemers, maar ook bijvoorbeeld scholen en ziekenhuizen. Aanpassing van deze wetgeving waarbij bedrijven verplicht worden om zelf te rapporteren wordt nauwlettend gevolgd en voor zover gereed ook geïmplementeerd.

De deelname aan de crisisorganisatie van de opdracht gevende organisaties maakt deel uit van dit programma. Bij dit programma zijn diverse toezichttaken geclusterd vanuit de onderlinge verwevenheid en een verdere samensmelting van toezicht binnen het omgevingsrecht. De ODH is zo ingericht dat het de T&H-taken eigenstandig kan uitvoeren en dat de daarvoor benodigde kennis aanwezig is.

Voorbereiding op de omgevingswet specifiek voor het vakgebied van Toezicht & Handhaving is tevens onderdeel van dit programma.

2.3.3 Wat gaat dat kosten?

Toezicht en Handhaving	2019	2020	2021	2022
1 Personeel	6.163.700	6.095.000	6.095.000	6.095.000
2 Overige kosten	76.800	76.800	76.800	76.800
3 Additionele werken	0	0	0	0
Totaal directe lasten	6.240.500	6.171.800	6.171.800	6.171.800
4 Overhead	4.228.100	4.228.900	4.228.900	4.228.900
Totaal programmalasten	10.468.600	10.400.700	10.400.700	10.400.700

De programmalasten van T&H bedragen in 2019 € 10.468.600 en dit bedrag komt overeen met het geprognosticeerde werkplan van T&H (zie bijlage 6.5).

1. Personeel

De post personeel bevat de salariskosten die rechtstreeks aan het programma T&H zijn toegerekend.

2. Overige kosten

De overige kosten bestaan uit de direct aan het programma T&H toegerekende leveringen en diensten (zoals de kosten van werkmateriaal en -kleding, kosten van onderzoek en kosten van bezwaar- en beroep).

3. Additionele projecten

In de begroting 2019 is nog geen rekening gehouden met additionele werken. Nieuwe additionele werken worden via een administratieve wijziging geraamd (en gemeld via de Voorjaarsnota, Najaarsnota en Jaarrekening).

4. Overhead

De overhead (bestaande uit de indirecte kosten van de programma's en de kosten die niet rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de programma's zoals personele overhead, kapitaallasten, huisvesting etc.) wordt verdeeld op basis van de direct aan de programma's toe te rekenen fte's op begrotingsbasis. Op begrotingsbasis worden 81,65 fte toegerekend aan het programma T&V en 84,41 fte aan het programma T&H (verhouding 49,17 : 50,83). In paragraaf 3.3.1 is een specificatie opgenomen van de overhead.

3 Paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn zeven verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de ODH. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen niet opgenomen.

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie in welke mate de ODH in staat is onvoorziene tegenvallers op te vangen. Inzicht in het weerstandsvermogen van de ODH is belangrijk om de continuïteit van de organisatie te kunnen garanderen. Het weerstandsvermogen kan worden bepaald als het risicoprofiel bekend is. Het risicoprofiel omvat alle onderkende risico's voor de dienst, waarbij per risico de mate van beheersing is vastgesteld om inzicht te verkrijgen in hoeverre een risico daadwerkelijk kan optreden. Vervolgens kan een relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (de benodigde weerstandscapaciteit) en de middelen en mogelijkheden die de dienst beschikbaar heeft om niet begrote, substantiële kosten financieel op korte termijn af te kunnen dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit).

De ODH streeft er naar om de impact van de risico's te minimaliseren. Dit betekent dat een weerstandscapaciteit beoogd wordt die ten minste het predicaat 'voldoende' krijgt. In de door het Algemeen Bestuur op 27 juni 2016 vastgestelde Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement is een gewenste ratio voor de weerstandscapaciteit vastgesteld tussen de 1,0 en 1,4. Daarnaast is bepaald dat de maximumomvang van de incidentele weerstandscapaciteit is gebaseerd op het risicoprofiel waarbij voor de gekwantificeerde risico's en niet-gekwantificeerde risico's wordt uitgegaan van een maximum van 5% van de bij begroting geraamde structurele exploitatielasten; voor het deel dat uitgaat boven de 5% zijn de deelnemers verantwoordelijk.

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit geeft het weerstandsvermogen aan.

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio. Voor de bepaling of de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om de (gekwantificeerde) risico's af te dekken, wordt gebruik gemaakt van een tabel die landelijk¹ wordt gehanteerd. In deze tabel wordt een gradatie aangegeven van 'ruim onvoldoende' tot 'uitstekend'.

Tabel 1 Richtlijnen weerstandscapaciteit

Betekenis ratio	Ratio weerstandscapaciteit
Uitstekend	$> 2,0$
Ruim voldoende	$1,4 < x < 2,0$
Voldoende	$1,0 < x < 1,4$
Matig	$0,8 < x < 1,0$
Onvoldoende	$0,6 < x < 0,8$
Ruim onvoldoende	$< 0,6$

Voor het bepalen van de kwantificeerbare risico's wordt eerst het financieel risico ingeschat om vervolgens via een weging (wat is de impact en hoe groot is de kans dat het risico zich voordoet?) de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen.

Voor zowel de impact (financiële bandbreedte) als voor de kans dat een risico zich voordoet (waarschijnlijkheid) wordt uitgegaan van een indeling in vijf klassen (zeer groot, groot, gemiddeld, klein en zeer klein).

¹ Dit is de meest gebruikte kwantitatieve waarderingsmethode die is ontwikkeld door Nederland Adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de Universiteit Twente.

Tabel 2 Weging risicoprofiel (waarschijnlijkheid en financiële bandbreedte)

Klasse Kans (waarschijnlijkheid)

Kans	
1. Zeer klein	1-20%
2. Klein	21-40%
3. Gemiddeld	41-60%
4. Groot	60-80%
5. Zeer groot	81-100%

Klasse Financiële Bandbreedte

Financiële gevolgen	
1. Zeer klein	Financieel risico $x < € 50.000$
2. Klein	$€ 50.000 < x < € 100.000$
3. Gemiddeld	$€ 100.000 < x < € 200.000$
4. Groot	$€ 200.000 < x < € 500.000$
5. Zeer groot	$x > € 500.000$

Met behulp van een risicoscore worden de risico's gerangschikt en wordt inzichtelijk welke risico's het meest belangrijk zijn om te worden beheerst. De risicoscore wordt bepaald door de klassen van kans en gevolg te vermenigvuldigen volgens onderstaande formule, waarbij de maximale score 25 is (5×5).

Op basis van het indelen van de risico's in bovenvermelde klassen wordt een risicomatrix opgesteld. De risicomatrix geeft een indicatie van de potentiële impact van het risico. Hieronder is de risicomatrix weergegeven die gebaseerd is op bovenvermelde risicoklassen. Hierbij geldt bij het intekenen van een risicoscore dat hoe hoger de risicoscore, hoe donkerder de kleur, hoe hoger de prioriteit voor aanpak van het risico is.

Tabel 3 Risicomatrix

		Impact				
Kans		$x < € 50.000$	$€ 50.000 < x < € 100.000$	$€ 100.000 < x < € 200.000$	$€ 200.000 < x < € 500.000$	$x > € 500.000$
		5	10	15	20	25
	Zeer groot (81-100%)	5	10	15	20	25
	Groot (61-80%)	4	8	12	16	20
	Gemiddeld (41-60%)	3	6	9	12	15
	Klein (21-40%)	2	4	6	8	10
	Zeer klein (0-20%)	1	2	3	4	5

3.1.1 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de ODH bestaat uit de Algemene reserve (AR) en de post onvoorzien. Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit (inclusief de post onvoorzien) bedraagt, rekening houdende met onttrekkingen uit de AR waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden en waarover besluitvorming in voorbereiding is, € 1.072.800. De incidentele weerstandscapaciteit bedraagt € 1.029.500 (tabel 4).

De incidentele weerstandscapaciteit is nagenoeg gelijk aan het risicoprofiel van € 1.020.000 (tabel 5), maar ligt onder het maximum van de begrote structurele exploitatielasten (5% van € 21.360.500 is € 1.068.000).

Tabel 4 Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit	Stand 1-1-2019	Nog te muteren 2019	Restant capaciteit
Algemene Reserve	1.166.870	-137.400	1.029.470
Onvoorzien (structureel)	43.300	0	43.300
Totaal weerstandscapaciteit	1.210.170	-137.400	1.072.770

3.1.2 Risicoanalyse

Bij de vaststelling van de Nota Weerstandsvormogen en risicomanagement in 2016 is besloten gebruik te maken van het model Integraal risicomanagement, een standaard methodiek voor het identificeren en beheersen van risico's. De implementatie ervan is enigszins vertraagd als gevolg waarvan het risicoprofiel (tabel 5) ongewijzigd is gebleven. De verwachting is dat risico's in 2018 in kaart zijn gebracht en gekwantificeerd, waarna – indien nodig – het risicoprofiel wordt aangepast.

3.1.3 Beheersmaatregelen

Bedrijfsproces

De ODH probeert zo veel als mogelijk uitval als gevolg van calamiteiten te voorkomen. Hier valt ook uitval als gevolg van ziekteverzuim onder. Net als voorgaande jaren krijgt het ziekteverzuim en de toepassing daarvan in 2019 nadrukkelijk de aandacht. Langdurige ziektegevallen worden periodiek met de leidinggevendenden besproken in het Sociaal Medisch Team (SMT) met als doel een zo snel mogelijke re-integratie.

Ook calamiteiten (zoals grootschalige milieu-incidenten) waarbij de inzet van menskracht en middelen van de ODH wordt gevraagd kunnen tot extra kosten leiden.

Juridisch/aansprakelijkheid

Voor zover de dienst aansprakelijk wordt gesteld voor enige vorm van schade is een verzekering afgesloten. Er bestaat de mogelijkheid dat er gedeeltelijke dekking zal zijn. Een inschatting te maken van een orde van grootte is ondoenlijk omdat de diversiteit van mogelijke aansprakelijkheidsstellingen groot is. Omdat voor grote bedragen er naar verwachting een afwijkend proces zal worden gelopen, is in dit kader een bedrag van € 0,5 miljoen in relatie tot het weerstandsvormogen benoemd.

Materieel

Ten aanzien van de hardware is door middel van het realiseren van uitwijkmogelijkheden als mede het optimaliseren van de condities in de primaire werksituatie het afgelopen jaar geïnvesteerd in het beperken van de risico's. Bij een calamiteit zullen deze voorzieningen er voor zorgdragen dat zowel het bedrijfsproces als de beschikbaarheid van gegevens niet voor lange tijd ontregeld zijn en er geen data verloren gaan.

Het tijdelijk niet kunnen gebruiken van de huisvesting (bijvoorbeeld als gevolg van brandschade) heeft voor de ODH als huurder ook grote financiële gevolgen.

Productie/dienst

Doel van de ODH is te komen tot een dienst die in staat is doelmatig en doelgericht de huidige en toekomstige VTH taken uit te voeren en integrale adviezen uit te brengen over ontwikkeling en behoud van een duurzame leefomgeving. Het streven is er op gericht deze kennis binnen de dienst beschikbaar te hebben. Incidenteel gevraagde kennis kan 'van de markt' worden betrokken. De strategische personeelsplanning is daarop afgestemd. Doel is een relatief grote harde kern met veel kennis en daaromheen een flexibele schil om incidentele vragen en fluctuaties in de vraag van regulier werk op te kunnen vangen.

Tabel 5 Risicoprofiel

Soort risico	Omschrijving risico	Effect	Impact	Kans	Risico-score	Beheersmaatregel	Bandbreedte financieel risico	Benodigde weerstandscapaciteit
Bedrijfsproces	Uitval bijzondere omstandigheden	Exploitatieverlies	Zeergroot	Gemiddeld	15	Verzuimbeleid	€ 0,8 miljoen	400.000
	Transitie uniform metadatering model	Exploitatieverlies	-	-	-	-	pm	0
Juridisch/aansprakelijkheid	Aansprakelijkheid handelen ODH	Exploitatieverlies	Groot	Gemiddeld	12	Aansprakelijkheidsverzekering	€ 0,5 miljoen	200.000
Materieel	Uitval van hard- en softwaresystemen	Exploitatieverlies	Zeergroot	Zeergroot	5	Noodstroomvoorziening en uitwijk	€ 2,0 miljoen	200.000
	Het buiten gebruik zijn van de huisvesting	Exploitatieverlies	Zeergroot	Zeergroot	5	-	€ 1,4 miljoen	140.000
Product/dienst	Verschil vraag en aanbod producten en diensten	Schaalnadeel	Zeergroot	Zeergroot	5	Flexibele schil (nog te vormen)	€ 0,8 miljoen	80.000
Overige risico's	Implementatie Omgevingswet	Exploitatieverlies	-	-	-	-	pm	0
Totaal gekwantificeerde risico's								1.020.000

3.1.4 Ratio

Uit het risicoprofiel blijkt een kwantificeerbaar risico van € 1.020.000. De incidentele weerstandscapaciteit bedraagt € 1.029.500.

De verhouding tussen de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit wordt weergegeven in een ratio. Deze bedraagt $\frac{€ 1.029.500}{€ 1.020.000} = 1,01$.

Het weerstandsvermogen wordt daarmee als 'voldoende' beoordeeld en komt daarmee overeen met de uitgangspunten zoals vastgelegd in de Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement.

3.1.5 Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer

Tabel 6 Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer

Kengetallen	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Netto schuldquote	-4,3%	5,2%	3,3%	1,3%	-0,8%	-2,9%
Solvabiliteitsratio	10,2%	7,4%	6,6%	6,6%	6,6%	6,6%
Structurele exploitatieruimte	-1,4%	-1,4%	-0,6%	0,0%	0,0%	0,0%

De netto schuldquote geeft de verhouding weer van de vlottende activa minus de vlottende passiva ten opzichte van het saldo van de baten. De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de ODH ten opzichte van de eigen middelen.

De solvabiliteitsratio geeft de verhouding weer van het eigen vermogen ten opzichte van de totale passiva en geeft aan in welke mate de ODH het eigen vermogen kan inzetten voor de dekking van de schulden (in hoeverre is de ODH in staat aan haar financiële verplichtingen te voldoen).

De structurele exploitatieruimte geeft de verhouding weer van de structurele lasten en baten ten opzichte van het saldo van de baten. De jaren 2018 en 2019 laten een structureel tekort zien, dat incidenteel wordt gedekt door een onttrekking uit de AR.

In bijlage 6.2 is een berekening van de ratio's opgenomen.

3.2 Financiering

Volgens de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO), is elke gemeenschappelijke regeling verplicht om een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de rente-risiconorm, de verwachte toe- of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van treasury. Deze paragraaf Financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

3.2.1 Kasgeldlimiet en de renterisiconorm

De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. Volgens de Wet FIDO bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het totaal van de (primitieve) begroting en dat is voor 2019 € 1,752 miljoen.

Er is een treasurystatuut opgesteld voor de omgang met liquide middelen. Hiervoor is met de Bank Nederlandse Gemeenten een overeenkomst gesloten. Er wordt alleen geleend voor kapitaaluitgaven die de reguliere bedrijfsvoering betreffen, dit zullen naar het huidige beeld met name ICT-investeringen zijn. In het treasurystatuut is tevens aangegeven dat voor financieringsdoeleinden het gebruik van derivaten niet is toegestaan.

3.2.2 Schatkistbankieren

Met ingang van 16 december 2013 is de wet Schatkistbankieren voor decentrale overheden in werking getreden. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk). Iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist, vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk.

3.3 Bedrijfsvoering

De afdeling Bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van de milieuprogramma's. Het welslagen van deze programma's is mede afhankelijk van de doelmatigheid, transparantie en kwaliteit van de bedrijfsvoering. De externe dienstverlening is gebaat bij een goede interne bedrijfsvoering. De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de realisatie van de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

De kosten van de ondersteunende activiteiten, hierna te noemen overhead, worden op één centrale plaats in de begroting vermeld.

3.3.1 Wat gaat dat kosten?

Overhead	2019	2020	2021	2022
1 Personeel	5.804.700	5.804.700	5.804.700	5.804.700
2 Kapitaallasten	558.200	558.200	558.200	558.200
3 Overige kosten	1.911.800	1.911.800	1.911.800	1.911.800
4 Additionele werken	0	0	0	0
5 Onvoorzien	43.300	43.300	43.300	43.300
Totaal overhead	8.318.000	8.318.000	8.318.000	8.318.000

Personeel:

• Kosten van personeel – salarissen	€	4.094.900
• Kosten van personeel – inhuur derden	€	145.600
• Kosten van personeel – inhuur derden ICT (specialistische inhuur)	€	486.100
• Kosten van personeel – inkoop diensten ICT (servicedesk en uitwijkvoorziening)	€	289.700
• Kosten van personeel – opleidingskosten	€	400.600
• Kosten van personeel – algemene personeelskosten	€	387.800
Totaal personeel	€	5.804.700

Kapitaallasten: betreft kapitaallasten investeringen in ICT en huisvesting € 558.200

Overige kosten:

• Huisvestingskosten	€	717.200
• ICT	€	798.700
• Vervoerskosten (wagenpark)	€	127.900
• Diverse bedrijfskosten (verzekeringen, accountantskosten, abonnementen etc.)	€	268.000
Totaal overige kosten	€	1.911.800

Onvoorzien: betreft post voor niet voorziene uitgaven

€ 43.300

De overhead wordt verdeeld op basis van de direct aan de programma's toe te rekenen fte's op begrotingsbasis. Op begrotingsbasis wordt 81,65 fte toegerekend aan het programma T&V en 84,41 fte aan het programma T&H (verhouding 49,17:50,83). Dit komt neer op een bedrag van € 4.089.900 voor T&V en een bedrag van € 4.228.100 voor T&H.

3.3.2 Organisatie

In 2017 is de oprichtings- en inrichtingsfase beëindigd. Dit traject is doorlopen op basis van de gemaakte afspraken in het Bedrijfsplan uit 2012 'Naar een professionele Omgevingsdienst Haaglanden'. De efficiëncyslag heeft plaatsgevonden en de formatie is in de periode 2013-2017 afgebouwd met de afgesproken 13 formatieplaatsen terwijl tegelijkertijd extra taken door de deelnemers zijn ingebracht, waardoor er toch sprake is van een netto groei. In 2018 is deze groei en doorontwikkeling van de organisatie voortgezet. Daarbij is er ook in 2018 nog sprake geweest van frictiekosten waardoor niet alle functies bezet zijn geweest. Eind 2018 zullen de bestaande 'van werk naar werk' trajecten aflopen en al dan niet succesvol afgerond zijn. Met de vrijkomende ruimte kan de organisatie verder op sterkte gebracht worden en kan de beoogde kwaliteitsimpuls in 2019 meer vorm zal krijgen. Vanwege de toenemende digitalisering en complexiteit in de samenleving staat ook de inrichting van de ODH niet stil. Een continue doorontwikkeling van de organisatie (mensen, functies en processen) is noodzakelijk om overeind te blijven in deze tijd.

3.3.3 Personeel

De kwaliteit van producten en dienstverlening staat centraal in de permanente doorontwikkeling van de organisatie. Daarbij is het behoud van kennis en expertise zeker ook in het kader van de vergrijzing een belangrijk aandachtspunt. Er is aandacht voor arbeidsmarktcommunicatie en samenwerking met scholen om het personeelsbestand kwantitatief en kwalitatief op sterkte te houden. In dit kader is ook in 2016 de regeling 'Generatiepact' ingevoerd, waarvan anno 2018 bijna 30 personen gebruik maken. De vrijvallende ruimte wordt door jong personeel (<30 jaar) ingevuld. Ook de snelle ontwikkelingen op technologische gebied en de vele wettelijke veranderingen (denk aan Wnra, BOR, Omgevingswet, aanbestedingswet, AVG e.a.) vragen aandacht om blijvend te investeren in kennis en kunde van het personeel om opgewassen te blijven tegen de uitdagingen die dit met zich meebrengt en garant te blijven staan voor een kwalitatief hoogwaardige uitvoering van het overeengekomen takenpakket en tevens te kunnen voorzien in de toekomstige specifieke behoeftes van de deelnemers. Door inzet van strategische personeelsplanning en kennismanagement worden concrete mogelijkheden ingezet onder andere door scholingsmogelijkheden, seniorenbeleid en stagemogelijkheden.

Tabel 7 Formatieoverzicht

Formatie	2019
Formatie per 1-1-2018	209,1
Wijzigingen	
Taakoverdracht gemeente Delft	0,3
Taakoverdracht gemeente Leidschendam-Voorburg	4,2
Taakoverdracht gemeente Pijnacker-Nootdorp	0,2
Taakoverdracht gemeente Rijswijk	1,4
Taakoverdracht provincie Zuid-Holland	0,2
EED-gelden	0,6
Formatiekorting als gevolg van productiviteitstijging	-1,8
Formatiekorting door verdere intensivering ICT-applicaties	-0,4
Totaal wijzigingen	4,6
Formatie na wijzigingen per 1-1-2019	213,7
Bezetting per 1-1-2018	195,3
Vacatureruimte	18,4

3.3.4 Informatisering en automatisering

De ICT omgeving is permanent in ontwikkeling. In 2018 is hard gewerkt aan vervanging van alle hardware, de inrichting van een Documentmanagementsysteem en archief, aan een adequaat niveau van informatiebeveiliging en het ontwikkelen en vaststellen van een zogenaamde I-visie. Op het gebied van de inrichting van het ODH ICT-landschap en de aansluiting op de bestaande landelijke systemen zijn ook in 2018 de nodige stappen gezet. De voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet (Ow) met daaraan gekoppeld het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) zorgen ervoor dat op dit vlak blijvende inspanningen noodzakelijk zullen zijn. De ODH zal hierop moeten aansluiten en meebewegen in de ontwikkelingen. Het DSO voorziet in de digitale ondersteuning van de Ow. Het DSO is een geordend en verbonden geheel van afspraken, ICT-voorzieningen, registraties, gegevensverzamelingen en bronnen. Met dit systeem kunnen initiatiefnemers, belanghebbenden en bevoegd gezag de informatie raadplegen die zij nodig hebben bij het gebruik van de Ow. Het systeem wordt zo opgezet dat alle informatie voor iedereen snel inzichtelijk is. De ODH dient zich in dit kader te richten op twee belangrijke aspecten: het (1) beschikbaar hebben van de juiste informatie (data) op de juiste wijze en op het juiste moment voor de gebruikers en (2) het op de juiste wijze kunnen beschikbaar stellen (ontsluiten) van deze data. De digitale toekomst van gegevensopslag zal daarbij vooral geo-georiënteerd zijn. Locatiegegevens zullen de ingang zijn tot alle gegevens die erover bekend (moeten) zijn.

3.3.5 Informatiebeveiliging

De ODH hecht sterk aan een goede informatiebeveiliging. In de afgelopen jaren zijn er belangrijke stappen gezet op dit gebied. Op basis van het opgestelde informatiebeveiligingsbeleid is de organisatie van de informatiebeveiliging opgezet en is er een scala aan maatregelen uitgerold. Er is een security-officer benoemd met deze specifieke taak. Tevens zijn er de nodige acties uitgevoerd ter voorbereiding van de komst van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) in mei 2018. Vanaf deze datum geldt dezelfde privacywetgeving in de hele EU en is ook de ODH AVG-proof. Hoewel de ODH grote stappen heeft gezet, moet blijvend worden gewerkt aan de digitale weerbaarheid en verdient dit onderwerp continue aandacht.

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf dient inzicht te worden gegeven in de realisatie van het beleid ten aanzien van het onderhoud van kapitaal goederen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties ten opzichte van de begroting. Het gaat hierbij tevens om het verlangde onderhoudsniveau, de (lange termijn) onderhoudsplanning voor alle belangrijke activa en het voorzieningen beleid ter zake.

De kapitaalgoederen van de ODH betreffen de inventaris (waaronder gereedschappen) en ICT. De aanschaf van kapitaalgoederen vindt gefaseerd plaats en er wordt afgeschreven per afzonderlijke component. De afschrijving start in het jaar na aanschaf. In tabel 8 is een overzicht van de materiele vaste activa opgenomen; tabel 9 geeft het verloop van de kapitaallasten weer.

Tabel 8 Overzicht vaste activa

Omschrijving activa	ICT	Gereedschappen	Huisvesting	Totaal
Krediet	2.375.000	51.700	354.000	2.780.700
Investerings t/m 2018	2.075.000	51.686	219.032	2.345.718
Restantkrediet 1-1-2019	300.000	14	134.968	434.982
Boekwaarde 31-12-2018	2.040.957	41.349	155.392	2.237.698
Investerings 2019	0	0	0	0
Afschrijving 2019	430.696	10.337	21.903	462.936
Boekwaarde 31-12-2019	1.610.261	31.012	133.489	1.774.762
Investerings 2020	0	0	0	0
Afschrijving 2020	426.768	10.337	21.903	459.008
Boekwaarde 31-12-2020	1.183.493	20.675	111.586	1.315.754
Investerings 2021	0	0	0	0
Afschrijving 2021	415.000	10.337	21.903	447.240
Boekwaarde 31-12-2021	768.493	10.338	89.683	868.514
Investerings 2022	0	0	0	0
Afschrijving 2022	415.000	10.338	21.903	447.241
Boekwaarde 31-12-2022	353.493	0	67.780	421.273

Tabel 9 Overzicht verloop kapitaallasten

Omschrijving activa	2019	2020	2021	2022
Totaal kapitaallasten	566.100	566.100	566.100	566.100
Afschrijving	462.936	459.008	447.240	447.241
Ruimte voor rente en afschrijving herinvesteringen	103.164	107.092	118.860	118.859

4 Financiële begroting

4.1 Uitgangspunten

4.1.1 Begrotingsbeleid

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht is de Gemeentewet in 2013 gewijzigd en is de term 'materieel evenwicht' vervangen door de term 'structureel evenwicht', waarbij tevens de term 'reëel evenwicht' is toegevoegd. Het BBV is ter nadere uitwerking van die wetwijziging aangepast, zodat het Algemeen Bestuur en de financieel toezichthouder in staat zijn om vast te stellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting c.q. meerjarenraming.

Van structureel evenwicht is sprake als de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Ter invulling van het begrip reëel evenwicht is in het BBV voorgeschreven dat wordt ingegaan op het realisme van de ramingen en de motivering daarvan (zijn de ramingen volledig, realistisch en haalbaar).

Het structureel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat over blijft moet op termijn positief zijn (de structurele baten zijn dan gelijk of groter dan de structurele lasten).

Op basis van onderstaand overzicht (tabel 10) wordt aangetoond dat de begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022, conform de uitgangspunten in het BBV, structureel in evenwicht is.

Tabel 10 Structureel evenwicht

Structureel evenwicht	2019	2020	2021	2022
Resultaat na bestemming	-137.400	0	0	0
Af: incidentele lasten	0	0	0	0
Bij: incidentele baten	0	0	0	0
Af: incidentele toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Bij: incidentele onttrekkingen aan reserves	137.400	0	0	0
Structureel saldo begroting	0	0	0	0
Structureel evenwicht	Ja	Ja	Ja	Ja

Ten aanzien van het reële begrotingsevenwicht wordt opgemerkt dat de structurele lasten zijn gebaseerd op het prijspeil 2018 en niet zijn geïndexeerd (zie 4.1.3). Ook is nog geen rekening gehouden met de financiële gevolgen van een nieuwe gemeentelijke cao (de huidige cao loopt per 31 december 2018 af). De komst van de Omgevingswet en de gevolgen daarvan voor de meerjarenramingen zijn eveneens niet in de structurele lasten verwerkt.

4.1.2 Output, voor- en nacalculatie

De begroting 2019 geschiedt op basis van output, waarbij het werkpakket is opgebouwd uit de te verrichten diensten en producten met bijbehorende productprijzen. Conform de afspraken in het Koersplan vindt in 2019 voor het eerst verrekening plaats tussen de ODH en de deelnemers indien de volume van het werkpakket in relatie tot de begrote deelnemersbijdrage meer dan 10% (plus of min) afwijkt in relatie tot de begrote deelnemersbijdrage. Binnen deze bandbreedte vindt geen verrekening plaats. De ODH zal de voortgang gedurende het begrotingsjaar nauwgezet monitoren en tijdig aangeven of rekening moet worden gehouden met een mogelijke overschrijding van deze bandbreedte.

4.1.3 Loon- en prijsontwikkeling

Het Algemeen Bestuur heeft op 6 februari 2018 het Koersplan 2018-2022 vastgesteld, waarin is aangegeven welke uitgangspunten de ODH bij het opstellen van de begroting dient te hanteren:

- **Lasten:**
Indien de werkelijke lasten niet vaststaan, wordt als basis voor het bepalen van de (verwachte) werkelijke lastenstijging van de personele en/of materiële lasten, de CPB-indexen uit de Macro Economische Verkenning (MEV) gehanteerd zoals deze is opgenomen in de septembercirculaire voor zowel het provinciefonds als het gemeentefonds (index overheidsconsumptie lonen en salarissen en index overheidsconsumptie netto materiële consumptie). In de AB-vergadering van november vindt besluitvorming plaats over de op basis hiervan te hanteren index voor de lastenstijgingen in het daarop

volgende jaar. De geïndexeerde begroting wordt dan als eerste begrotingswijziging aan het bestuur voorgelegd;

- **Baten:**

De dekking van de (verwachte) werkelijke lastenstijging van de personele lasten en/of materiële lasten (conform het AB-besluit zoals hierboven beschreven) wordt in principe in eerste instantie gezocht binnen de reguliere exploitatie. Indien lasten en baten op deze wijze niet of onvoldoende in evenwicht kunnen worden gebracht, neemt het AB een besluit op grond waarvan dit evenwicht wordt hersteld. Het behoud van kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening is daarbij uitgangspunt. Bij het aantoonbaar ontbreken van structurele financiële ruimte zal de deelnemersbijdrage worden aangepast om het evenwicht tussen lasten en baten te realiseren.

De voorliggende begroting 2019-2022 is gebaseerd op het prijspeil 2018. In november 2018 wordt in het AB een eerste begrotingswijziging voorgelegd op basis van de werkelijke loonstijging of indien deze nog niet bekend is op basis van de in de MEV van september 2018 opgenomen indices.

In de meest recente Macro Economische Verkenning van september 2017 wordt voorlopig uitgegaan van een indexering van respectievelijk 2,4% voor de lonen en 1,4% voor de materiële lasten.

Indien er een discrepantie bestaat tussen de werkelijke lastenstijging op basis van de MEV of de cao dan dient, met behoud van de kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening, aangegeven te worden hoe dit verschil kan worden opgelost. Kan binnen de exploitatie geen dekking worden gevonden, dan vindt dekking plaats door een verhoging van de deelnemersbijdrage.

In de begroting zijn de werkelijke lasten van de huidige cao die doorwerken vanaf 2019 van € 28.000 verwerkt.

4.2 Overzicht van baten en lasten

De meerjarenbegroting bestaat uit de programma's, de algemene dekkingsmiddelen, overhead, heffing vennootschapsbelasting (Vpb) en een bedrag voor onvoorzien. De uitwerking van de begrotingsuitgangspunten zijn hierin verwerkt.

Tabel 11 Overzicht van baten en lasten

Totaal baten en lasten per programma	2019	2020	2021	2022
1 Toetsing en Vergunningverlening	6.802.000	6.733.300	6.733.300	6.733.300
2 Toezicht en Handhaving	6.240.500	6.171.800	6.171.800	6.171.800
Totaal lasten programma's	13.042.500	12.905.100	12.905.100	12.905.100
3 Algemene dekkingsmiddelen	-21.223.100	-21.223.100	-21.223.100	-21.223.100
4 Overhead	8.274.700	8.274.700	8.274.700	8.274.700
5 Heffing Vpb	0	0	0	0
6 Onvoorzien	43.300	43.300	43.300	43.300
Saldo van baten en lasten	137.400	0	0	0
7 Mutatie reserves	-137.400	0	0	0
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-137.400	0	0	0
Geraamd resultaat	0	0	0	0

Lasten programma's

De programma's zijn direct gerelateerd aan de uitvoerende afdeling met dezelfde benaming. Een toelichting per programma is opgenomen in hoofdstuk 2.2.3 en 2.3.3.

Overhead

De overhead (de kosten die niet rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de programma's) wordt verdeeld op basis van de direct aan de programma's toe te rekenen fte's op begrotingsbasis. Op begrotingsbasis worden 81,65 fte toegerekend aan het programma T&V en 84,41 fte aan het programma T&H (verhouding 49,17 : 50,83).

Met ingang van 2018 zijn de wijzigingen in de BBV ook van toepassing op gemeenschappelijke regelingen. De kosten van de ondersteunende activiteiten worden op één taakveld geregistreerd (overhead) en ook op één centrale plaats in de begroting vermeld. Dit heeft wel een neveneffect dat het zicht op de integrale kostprijs per programma verloren gaat. Om toch de relatie met het primaire proces te leggen, houden wij extra comptabel op basis van de 'oude systematiek' nog zicht op de integrale kostprijs zodat daarop zo nodig sturing kan plaats vinden.

Vennootschapsbelasting

M.i.v. 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen in werking getreden. De invoering ervan zou voor de ODH tot een belastingplicht kunnen leiden. In 2015 heeft een inventarisatie plaatsgevonden van alle activiteiten. Daarnaast zijn in 2016 tussen het Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen en een afvaardiging van diverse omgevingsdiensten (Omgevingsdienst NL) gesprekken gevoerd en afspraken gemaakt. Als een omgevingsdienst kan aantonen dat overheidstaken op basis van wetgeving zijn uitgevoerd en dat op alle andere (commerciële) activiteiten geen winst is behaald, dan hoeft de omgevingsdienst:

- geen fiscale administratie te voeren;
- geen aangifte Vpb te doen;
- en geen Vpb te betalen.

De ODH belast zijn producten en diensten uitsluitend tegen kostprijs (zonder winstopslag) door aan zijn afnemers. Met inachtneming hiervan en op basis van de in 2015 uitgevoerde inventarisatie is geconcludeerd dat de ODH niet Vpb-plichtig is (en dus geen fiscale administratie hoeft te voeren en geen aangifte hoeft te doen). In 2018 vindt een fiscale toets plaats.

Onvoorzien

Door de wijziging van de BBV in 2018 wordt de post onvoorzien afzonderlijk gepresenteerd.

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de deelnemersbijdragen. In tabel 12 is een overzicht van de deelnemersbijdragen over 2019 opgenomen. Voor het toezicht op de vierjaarlijkse uitvoering van de implementatie van de richtlijn Energy Efficiency Directive (EED) zijn vanaf 2015 via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds extra structurele gelden beschikbaar gesteld. In afwachting van de uitkomsten van een lopende evaluatie van de regeling en de uitvoeringslasten worden in 2018 verdere afspraken gemaakt voor 2019 en verder. Onder voorbehoud van de uitkomsten van de evaluatie zijn de EED-gelden voor 2019 vooralsnog gebaseerd op de bedragen van 2018 (volgens de decembercirculaire 2017).

Tabel 12 Overzicht deelnemersbijdragen

Deelnemers	Bijdrage 2018 exclusief databank	Indexering 2018 Eerste wijziging	Indexering 2018 Doorwerking cao	Taakoverdracht 2018	Indexering 2019	EED	Bijdrage 2019 exclusief databank	Databank Flora en Faunawet	Bijdrage 2019
Delft	1.153.542	32.119	1.636	35.141	pm	6.063	1.228.501	4.363	1.232.864
Den Haag	5.734.904	159.683	8.134	0	pm	38.213	5.940.934	7.272	5.948.206
Leidschendam-Voorburg	232.102	6.462	329	526.557	pm	4.636	770.086	3.333	773.419
Midden-Delfland	474.138	13.202	672	0	pm	1.332	489.344	1.515	490.859
Pijnacker-Nootdorp	640.972	17.847	909	21.085	pm	3.348	684.161	3.333	687.494
Rijswijk	370.814	10.325	526	180.350	pm	3.361	565.376	2.666	568.042
Wassenaar	298.618	8.314	424	0	pm	2.054	309.410	2.121	311.531
Westland	3.374.808	93.968	4.786	0	pm	8.732	3.482.294	5.454	3.487.748
Zoetermeer	991.289	27.602	1.406	0	pm	6.780	1.027.077	5.454	1.032.531
Provincie Zuid-Holland	6.470.754	180.178	9.178	30.294	pm	0	6.690.404	0	6.690.404
Totaal	19.741.941	549.700	28.000	793.427	pm	74.519	21.187.587	35.511	21.223.098

Mutatie reserves

In 2019 is nog een incidentele onttrekking voorzien van € 137.400 ter dekking van de in 2017 opgenomen structurele lastenstijging (die deels wordt gecompenseerd door een productiviteitsstijging en deels door een incidentele onttrekking uit de Algemene reserve).

Een overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld is opgenomen in bijlage 6.2.

4.3 Geprognosticeerde balans per ultimo van het jaar

Omschrijving	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022
Vaste activa	748.577	2.237.700	1.774.800	1.315.800	868.500	421.300
Totaal materiële activa	748.577	2.237.700	1.774.800	1.315.800	868.500	421.300
Materiële vaste activa	748.577	2.237.700	1.774.800	1.315.800	868.500	421.300
TOTAAL VASTE ACTIVA	748.577	2.237.700	1.774.800	1.315.800	868.500	421.300
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.	14.230.625	13.427.600	13.753.000	14.174.500	14.621.800	15.069.000
Vorderingen openbare lichamen	12.317.610	12.840.000	12.840.000	12.840.000	12.840.000	12.840.000
Overige vorderingen	102.925	105.700	105.700	105.700	105.700	105.700
Rekening courant schatkistbankieren	1.810.090	481.900	807.300	1.228.800	1.676.100	2.123.300
Liquide middelen	9.516	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Banksaldi	9.516	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Overlopende activa	763.409	0	0	0	0	0
Vooruitbetaalde bedragen	0	0	0	0	0	0
Overige overlopende activa	763.409	0	0	0	0	0
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	15.003.550	13.434.600	13.760.000	14.181.500	14.628.800	15.076.000
TOTAAL ACTIVA	15.752.127	15.672.300	15.534.800	15.497.300	15.497.300	15.497.300
Eigen vermogen	1.609.295	1.166.900	1.029.500	1.029.500	1.029.500	1.029.500
Algemene reserve	1.609.295	1.166.900	1.029.500	1.029.500	1.029.500	1.029.500
- opgebouwd rekeningresultaat	458.016	146.900	9.500	9.500	9.500	9.500
- opgebouwd weerstandsvermogen	1.020.000	1.020.000	1.020.000	1.020.000	1.020.000	1.020.000
- saldo boekjaar	131.279	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0
Weerstandsvermogen	0	0	0	0	0	0
Stadsgewest Haaglanden	0	0	0	0	0	0
Voorzieningen	75.066	37.600	37.500	0	0	0
Voorz. verlofrechten latende organisatie	75.066	37.600	37.500	0	0	0
TOTAAL VASTE PASSIVA	1.684.361	1.204.500	1.067.000	1.029.500	1.029.500	1.029.500
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.439.897	2.735.500	2.735.500	2.735.500	2.735.500	2.735.500
Crediteuren	316.616	546.300	546.300	546.300	546.300	546.300
Af te dragen BTW	1.843.958	1.747.600	1.747.600	1.747.600	1.747.600	1.747.600
Af te dragen loonheffing en soc. premies	1.279.323	441.600	441.600	441.600	441.600	441.600
Overlopende passiva	10.627.869	11.732.300	11.732.300	11.732.300	11.732.300	11.732.300
Vooruit gefactureerde deelnemersbijdragen	9.888.726	10.611.600	10.611.600	10.611.600	10.611.600	10.611.600
Vooruit gefactureerde dwangsommen	221.800	159.000	159.000	159.000	159.000	159.000
Overige overlopende passiva	517.343	961.700	961.700	961.700	961.700	961.700
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	14.067.766	14.467.800	14.467.800	14.467.800	14.467.800	14.467.800
TOTAAL PASSIVA	15.752.127	15.672.300	15.534.800	15.497.300	15.497.300	15.497.300

5 Besluit Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden;

Gelet op het voorstel van de Dagelijks Bestuur van 12 april 2018;

Gelet op artikel 24 van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden;

BESLUIT:

1. De begroting 2019 vast te stellen;
2. De meerjarenbegroting van de jaren 2020 – 2022 voor kennisgeving aan te nemen;
3. De bevoorschotting conform tabel 12 vast te stellen.

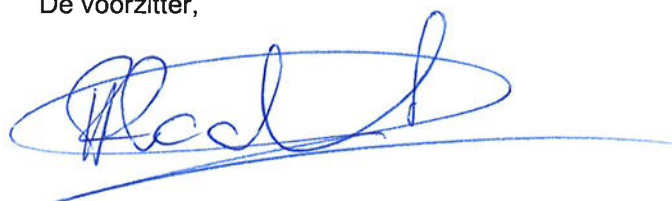
Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 28 juni 2018.

De secretaris,

Ir. L.P. Klaassen

De voorzitter,

drs. ing. R.C. Paalvast

6 Bijlagen

6.1 Exploitatiebegroting

Tabel 13 Exploitatiebegroting

Kostensoort	2019	2020	2021	2022
1 Personeel	18.344.900	18.207.500	18.207.500	18.207.500
2 Kapitaallasten	558.200	558.200	558.200	558.200
3 Overige kosten	2.414.100	2.414.100	2.414.100	2.414.100
4 Additionele werken	0	0	0	0
5 Onvoorzien	43.300	43.300	43.300	43.300
Totaal lasten	21.360.500	21.223.100	21.223.100	21.223.100
6 Bijdragen deelnemers	-21.223.100	-21.223.100	-21.223.100	-21.223.100
7 Additionele werken	0	0	0	0
	-21.223.100	-21.223.100	-21.223.100	-21.223.100
Geraamd totaal van baten en lasten	137.400	0	0	0
8 Mutatie reserves				
Storting	0	0	0	0
Onttrekking	-137.400	0	0	0
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-137.400	0	0	0
Geraamd resultaat	0	0	0	0

Lasten

1. Personeel

De post personeel bestaat uit de salariskosten van het eigen personeel, de inhuur van derden (inclusief inhuur derden en inkoop diensten ICT waaronder de servicedesk), opleidingskosten en algemene personeelskosten.

De in 2017 afgesloten gemeentelijke cao loopt op 31 december 2018 af. De gevolgen van een nieuwe cao per 1 januari 2019 zijn nog niet in de begroting van 2019 verwerkt.

De opleidingskosten bedragen conform afspraak 2,3% van de salariskosten. De algemene personeelskosten bestaan uit o.a. de kosten voor woon-werkverkeer, overwerk, wachtdienstvergoedingen, kosten BHV, kosten arbodienst, kosten personeelsvereniging en kosten ondernemingsraad.

• Salariskosten en inhuur en inkoop diensten	€ 17.418.800
• Opleidingskosten: 2,3% van € 17.418.800	€ 400.600
• Algemene personeelskosten	€ 525.500
Totaal personeel	€ 18.344.900

2. Kapitaallasten

Voor de kapitaallasten van de investeringen wordt uitgegaan van een structureel bedrag van € 558.200. Daarbij is er van uitgegaan dat de in het verleden gedane investeringen na afloop van de afschrijvingstermijn voor een gelijk bedrag worden geherinvesteerd.

Het Algemeen Bestuur heeft aangegeven aan de hand van een specifieke nota over de toekomst van het ICT-beleid (ICT-visie) een besluit te willen nemen over herinvesteringen en nieuwe investeringen.

3. Overige kosten

De overige kosten bestaan uit huisvestingskosten, kosten van ICT, kosten wagenpark en diverse bedrijfskosten (kosten van dienstreizen, accountantskosten, kosten van verzekeringen, werkkleding en – schoeisel, abonnementen en kantoorbehoeften, representatie etc.).

• Huisvestingskosten	€	717.200
• Kosten ICT	€	798.700
• Kosten wagenpark	€	127.900
• Diverse bedrijfskosten	€	<u>770.300</u>
Totaal overige kosten	€	2.414.100

4. Additionele werken

In de begroting 2019 is nog geen rekening gehouden met additionele werken. Nieuwe additionele werken worden via een administratieve wijziging geraamd (en gemeld via de Voorjaarsnota, Najaarsnota en Jaarrekening).

5. Onvoorzien

Deze post is opgenomen omdat het goed wordt geacht dat de dienst een klein werkkapitaal heeft om naar eigen inzicht kleine investeringen te doen en niet voor elk bedrag alle deelnemers langs hoeft.

Baten

6. Algemene dekkingsmiddelen

In tabel 12 is een overzicht opgenomen van de bijdragen per deelnemer over 2019.

7. Additionele projecten.

In de begroting 2019 is nog geen rekening gehouden met additionele werken. Nieuwe additionele werken worden via een administratieve wijziging geraamd (en gemeld via de Voorjaarsnota, Najaarsnota en Jaarrekening).

Mutatie reserves

8. Mutaties reserves

In 2017 is besloten om een deel van de structurele verhoging van de deelnemersbijdrage te dekken door middel van een gefaseerde productiviteitstijging in drie jaar van ca. 1,2% per jaar. In het niet nog gedekte deel is voorzien door een incidentele dekking uit de Algemene reserve. De laatste onttrekking in 2019 bedraagt € 137.400. Tabel 14 geeft de mutaties weer van de reserves tot en met 2022.

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

Tabel 14 Overzicht reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen	Algemene reserve	Voorziening verlofrechten latende organisatie	Totaal
Stand 1-1-2019	1.166.870	37.533	1.204.403
Storting 2019	0	0	0
Onttrekking 2019	137.400	37.533	174.933
Stand 1-1-2020	1.029.470	0	1.029.470
Storting 2020	0	0	0
Onttrekking 2020	0	0	0
Stand 1-1-2021	1.029.470	0	1.029.470
Storting 2021	0	0	0
Onttrekking 2021	0	0	0
Stand 1-1-2022	1.029.470	0	1.029.470
Storting 2022	0	0	0
Onttrekking 2022	0	0	0
Stand 1-1-2023	1.029.470	0	1.029.470

6.2 Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

In de gewijzigde BBV is opgenomen dat in de begroting een overzicht moet worden opgenomen van de geraamde baten en lasten per taakveld. In tabel 15 is dit overzicht weergegeven.

Voorts zijn in tabel 16 de beleidsindicatoren weergegeven van het taakveld bestuur en ondersteuning. Voor de inwoneraantallen is uitgegaan van de aantallen per 1-1-2018 (bron: CBS Statline).

Voor het taakveld volksgezondheid en milieu zijn voornamelijk geen beleidsindicatoren opgenomen. Het hanteren van streefcijfers voor activiteiten van de ODH, waarbij er interactie is met partijen uit de samenleving, heeft weinig waarde omdat juist overleg en het trachten van het bereiken van consensus van groter belang kunnen zijn dan een streefgetal voor bijvoorbeeld tijdsbesteding. De ODH kan in het geval van wettelijke normen wanneer sprake is van bijvoorbeeld incomplete aanvragen of te laat verkregen externe adviezen, 'op tijd' weigeren. Echter bevoegde gezagen geven aan soms de voorkeur te geven aan een zorgvuldig proces boven het halen van een tijdslimiet.

Uit bovenstaande aspecten moge blijken dat naast een kwantitatieve kant ook de kwaliteit van het proces naar de maatschappij aandacht verdient. De aandacht die ook onze opdrachtgevers hiervoor vragen spreekt boekdelen. Het spreekt voor zich dat het halen van termijnen uitgangspunt blijft.

Tabel 15 Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Overzicht van baten en lasten per taakveld		2019			2020			2021			2022		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.4	Overhead	8.274.700	0	8.274.700	8.274.700	0	8.274.700	8.274.700	0	8.274.700	8.274.700	0	8.274.700
0.8	Overige baten en lasten	43.300	-21.223.100	-21.179.800	43.300	-21.223.100	-21.179.800	43.300	-21.223.100	-21.179.800	43.300	-21.223.100	-21.179.800
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	0	-137.400	-137.400	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bestuur en ondersteuning	8.318.000	-21.360.500	-13.042.500	8.318.000	-21.223.100	-12.905.100	8.318.000	-21.223.100	-12.905.100	8.318.000	-21.223.100	-12.905.100
7.4	Milieubeheer	13.042.500	0	13.042.500	12.905.100	0	12.905.100	12.905.100	0	12.905.100	12.905.100	0	12.905.100
	Volksgezondheid en milieu	13.042.500	0	13.042.500	12.905.100	0	12.905.100	12.905.100	0	12.905.100	12.905.100	0	12.905.100
	Totaal	21.360.500	-21.360.500	0	21.223.100	-21.223.100	0	21.223.100	-21.223.100	0	21.223.100	-21.223.100	0

Tabel 16 Beleidsindicatoren taakveld bestuur en ondersteuning

Naam indicator	Aantal/kosten	Aantal/kosten	Eenheid	Resultaat
Formatie	213,72	1.098.000	Fte per 1.000 inwoners	0,19
Bezetting	195,19	1.098.000	Fte per 1.000 inwoners	0,18
Apparaatskosten	8.274.700	1.098.000	Kosten per inwoner	7,54
Externe inhuur	631.700	17.418.800	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	3,63
Overhead	7.985.000	21.360.500	% van totale lasten	37,38

Onder apparaatskosten wordt verstaan alle noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Dat zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie.

Onder externe inhuur wordt verstaan het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winst oogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt. Tot de externe inhuur behoren niet producten of diensten die compleet in de markt zijn gezet, waarbij de opdrachtgever niet op de specifieke inzet kan sturen (zoals o.a. de servicedesk en de uitwijkvoorziening ICT).

Onder overhead wordt verstaan alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De overhead bestaat dus naast de loonkosten van de zogenaamde PIOFACH-functies uit ICT-kosten, huisvestingskosten, kosten wagenpark etc., kapitaallasten en personele kosten die niet rechtstreeks zijn toe te delen aan de taakvelden in het primaire proces.

6.3 BBV-informatie

Tabel 17 Vertegenwoordiging bestuur

Artikel 15, lid 2 a	Algemeen Bestuur			Dagelijks Bestuur
	Aantal leden	Stemverdeling	Stemverhouding	
	A	B	A x B	
Delft	1	16	16	0
Den Haag	2	27	54	1
Leidschendam-Voorburg	1	4	4	0
Midden-Delfland	1	4	4	1
Pijnacker-Nootdorp	1	8	8	0
Rijswijk	1	8	8	0
Wassenaar	1	4	4	0
Westland	2	14	28	1
Zoetermeer	1	16	16	1
Provincie Zuid-Holland	2	29	58	1
Totaal	13	130	200	5

Tabel 18 Bekostiging

Artikel 15, lid 2 b	Bekostiging	
	Begin	Eind
Delft	1.232.864	1.232.864
Den Haag	5.948.206	5.948.206
Leidschendam-Voorburg	773.419	773.419
Midden-Delfland	490.859	490.859
Pijnacker-Nootdorp	687.494	687.494
Rijswijk	568.042	568.042
Wassenaar	311.531	311.531
Westland	3.487.748	3.487.748
Zoetermeer	1.032.531	1.032.531
Provincie Zuid-Holland	6.690.404	6.690.404
Totaal	21.223.098	21.223.098

Tabel 19 Omvang vermogen, financieel resultaat en risico's

Artikel 15, lid 2 c t/m e	Omvang	
	Begin	Eind
Eigen vermogen	1.166.900	1.029.500
Vreemd vermogen	0	0
Verwachte omvang financiële resultaat	0	0
Risico's	1.020.000	1.020.000

Tabel 20 Netto schuldquote

Netto schuldquote	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
A. Totaal van de vaste schulden	0	0	0	0	0	0
B. Totaal van de netto vlottende schulden	3.439.897	2.735.500	2.735.500	2.735.500	2.735.500	2.735.500
C. Totaal van de overlopende passiva	10.627.869	11.732.300	11.732.300	11.732.300	11.732.300	11.732.300
D. Totaal financiële activa met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0	0	0	0	0
E. Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	14.230.625	13.427.600	13.753.000	14.174.500	14.621.800	15.069.000
F. Totaal van alle liquide middelen	9.516	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
G. Totaal van de overlopende activa	763.409	0	0	0	0	0
H. Totaal saldo van de baten, exclusief mutaties reserves	21.622.346	19.970.700	21.223.100	21.223.100	21.223.100	21.223.100
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H	-4,3%	5,2%	3,3%	1,3%	-0,8%	-2,9%

Tabel 21 Solvabiliteitsratio

Solvabiliteitsratio	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
A. Eigen vermogen	1.609.295	1.166.900	1.029.500	1.029.500	1.029.500	1.029.500
B. Totaal alle passiva	15.752.127	15.672.300	15.534.800	15.497.300	15.497.300	15.497.300
Solvabiliteitsratio (A/B)	10,2%	7,4%	6,6%	6,6%	6,6%	6,6%

Tabel 22 Structurele exploitatieruimte

Structurele exploitatieruimte	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Totaal lasten programma's	22.798.598	20.245.500	21.360.500	21.223.100	21.223.100	21.223.100
Totaal incidentele lasten programma's	2.903.339	193.200	0	0	0	0
A. Structurele lasten	19.895.259	20.052.300	21.360.500	21.223.100	21.223.100	21.223.100
Totaal baten programma's	21.622.346	19.970.700	21.223.100	21.223.100	21.223.100	21.223.100
Totaal incidentele baten programma's	2.022.680	193.200	0	0	0	0
B. Structurele baten	19.599.666	19.777.500	21.223.100	21.223.100	21.223.100	21.223.100
C. Totaal structurele toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
D. Totaal structurele ontrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
E. Het totaal van de baten exclusief mutaties reserves	21.622.346	19.970.700	21.223.100	21.223.100	21.223.100	21.223.100
Structurele exploitatieruimte (B-A)+(D-C)/E	-1,4%	-1,4%	-0,6%	0,0%	0,0%	0,0%

6.4 Outputbegroting T&V

Taak/Product	PDC Code	Kengetal 2019	Tarief 2019	Productprijs 2019	Totaal		
					Aantal	Uren	Kosten
<u>Milieu-inrichtingen</u>							
Oprichtingsvergunning niet-complex	R01.1	60	93,97	5.638,27	13	780	€ 73.298
Oprichtingvergunning complex	R01.1	100	102,78	10.278,10	4	400	€ 41.112
Revisievergunning	R01.2	250	93,97	23.492,80	6	1.500	€ 140.957
Veranderingsvergunning niet-complex	R01.3	80	93,97	7.517,70	15	1.040	€ 112.765
Veranderingsvergunning complex	R01.3	175	102,78	17.986,67	5	875	€ 89.933
Milieuneutrale veranderingsvergunning	R01.4	36	93,97	3.382,96	29	1.044	€ 98.106
Omgevingsvergunning BRIKS	R27.1	36	93,97	3.382,96	2	72	€ 6.766
Regie Briks			102,78	in uren/euro		350	€ 35.973
Intrekingsbesluit Wm	R01.6/R01.7	16	93,97	1.503,54	0	0	€ -
Geactualiseerde vergunning	R01.8	40	93,97	3.758,85	4	160	€ 15.035
Actualisatietoets vergunningen niet-complex	R07.1	8	93,97	751,77	0	0	€ -
Actualisatietoets vergunningen complex	R07.1	8	102,78	822,25	21	168	€ 17.267
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (Wm)	R02.1/R02.2	32	93,97	3.007,08	12	384	€ 36.085
Behandeling melding activiteitenbesluit	R03.1	8	88,10	704,78	656	5.248	€ 462.338
Behandeling melding indirecte lozing/Blbi	R09.1/R18.1	12	88,10	1.057,18	101	1.212	€ 106.775
Maatw erkvoorschrift Wm / indirecte lozing	R04.1/R04.2	24	93,97	2.255,31	155	3.720	€ 349.573
Besluit verplichting Activiteitenbesluit	R06.1/R06.2/R06.3	16	93,97	1.503,54	4	64	€ 6.014
Behandeling sloopmelding	R28.1	8	88,10	704,78	7	56	€ 4.933
Behandeling kennisgeving mobiele puinbreker	R08.2	12	88,10	1.057,18	27	324	€ 28.544
Vuurw erkontbrandingstoestemming	R10.1	8	102,78	822,25	20	160	€ 16.445
Behandeling vuurw erk melding	R11.1/R11.2	32	102,78	3.288,99	52	1.664	€ 171.028
Verlening vuurw erkverkoopvergunningen		12	88,10	1.057,18	10	120	€ 10.572
Bijzondere toestemming laden en lossen vuurw erk		6	88,10	528,59	20	120	€ 10.572
Toetsing en advies Wm	R03.1/A01.5	8	93,97	751,77	297	2.376	€ 223.276
Vooroverleg Wm	A03.1	32	93,97	3.007,08	34	1.088	€ 102.241
Beheer milieu-informatie inrichtingen	D11.1		88,10	in uren/euro		0	€ -
Administratieve handhaving Wm	H01.1	8	102,78	822,25	0	0	€ -
<u>Bodembescherming en -kwaliteit</u>							
Beschikking bodemsanering	R13.1	16	93,97	1.503,54	240	3.840	€ 360.849
Behandeling melding w ijziging saneringsplan	R13.1	6	88,10	528,59	17	102	€ 8.986
Behandeling BUS-melding	R14.1	10	88,10	880,98	200	2.000	€ 176.196
Behandeling melding Besluit bodemkw aliteit	R15.1/R15.2	4	88,10	352,39	740	2.960	€ 260.770
Toetsing bodem	T08.1/A01.5	6	93,97	563,83	1.570	9.420	€ 885.209
Coördinatie bodemsanering	D03.1		93,97	in uren/euro		720	€ 67.659
Advies bodem	A01.5	6	93,97	563,83	495	2.970	€ 279.094
Vergunning ontgronding niet-complex	R16.1	40	93,97	3.758,85	3	120	€ 11.277
Vergunning ontgronding complex	R16.1	125	93,97	11.746,40	2	250	€ 23.493
Toetsing ontgronding (vrijstelling/advies)	A01.5	16	102,78	1.644,50	10	160	€ 16.445
Advies ontgronding	A01.5	40	102,78	4.111,24	5	200	€ 20.556
Vergunning grondw ateronttrekking en -opslag	R19.1	60	102,78	6.166,86	75	4.500	€ 462.514
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets bodemenergie	R02.3	150	102,78	15.417,15	2	300	€ 30.834
Behandeling melding Blbi-bodemenergie	R18.1	24	93,97	2.255,31	51	1.224	€ 115.021
Maatw erkvoorschrift Blbi-bodemenergie	R04.1/R04.2	24	93,97	2.255,31	0	0	€ -
Advies WKO	A01.5	10	102,78	1.027,81	34	340	€ 34.946
Toetsing WKO	A01.5	16	102,78	1.644,50	4	64	€ 6.578
Informatie-ontsluiting Landelijk grondw aterregister	D11.1		82,22	in uren/euro		1.250	€ 102.781
Ontheffing PMV	R20.1	32	102,78	3.288,99	50	1.600	€ 164.450
Melding PMV	R20.1	8	102,78	822,25	65	520	€ 53.446
Toetsing PMV Wabo	A01.5	16	102,78	1.644,50	50	800	€ 82.225
Advies PMV	A01.5	20	102,78	2.055,62	50	1.000	€ 102.781
Vooroverleg w ater/ontgronding/PMv	A03.1	28	93,97	2.631,19	50	1.400	€ 131.560
Vooroverleg bodem	A03.1	8	93,97	751,77	36	288	€ 27.064
Administratieve handhaving Wbb	H01.1	6	102,78	616,69	1	6	€ 617
Implementatie regelgeving/beleid Bodem			102,78	in uren/euro		50	€ 5.139
Implementatie regelgeving/beleid Ontgronding/(grond)w ater/PMV			102,78	in uren/euro		25	€ 2.570

omgevingsdienst HAAGLANDEN

Taak/Product	PDC Code	Kengetal 2019	Tarief 2019	Productprijs 2019	Totaal		
					Aantal	Uren	Kosten
<u>Natuurbescherming</u>							
Advies Natura 2000	A01.5	12	102,78	1.233,37	100	1.200	€ 123.337
Advies Beheer en schadebestrijding (BS)	A01.5	32	102,78	3.288,99	10	320	€ 32.890
Advies Soortenbescherming (SB)	A01.5	12	102,78	1.233,37	40	480	€ 49.335
Advies Houtopstanden (HO)	A01.5	12	102,78	1.233,37	5	60	€ 6.167
Advies Natuurschoonwet (NS)	A01.5	12	102,78	1.233,37	15	180	€ 18.501
Bestuurlijk rechtsoordeel Natura 2000	R24.1	32	110,61	3.539,58	15	480	€ 53.094
Bestuurlijk rechtsoordeel SB	R24.1	12	102,78	1.233,37	10	120	€ 12.334
Bestuurlijk rechtsoordeel HO	R24.1	12	102,78	1.233,37	2	24	€ 2.467
Toetsing Natura 2000	A01.5	20	110,61	2.212,24	50	1.000	€ 110.612
Toetsing Faunabeheerplan	A01.5	24	110,61	2.654,69	0	0	-
Toetsing Beheerplan Natura 2000	A01.5	20	110,61	2.212,24	0	0	-
Toetsing BS	A01.5	24	110,61	2.654,69	2	48	€ 5.309
Toetsing SB	A01.5	12	102,78	1.233,37	10	120	€ 12.334
Opdracht BS	R21.1	60	110,61	6.636,72	5	300	€ 33.184
Ontheffing BS	R21.2	40	110,61	4.424,48	25	1.000	€ 110.612
Ontheffing SB niet-complex	R21.2	30	110,61	3.318,36	50	1.500	€ 165.918
Ontheffing SB complex	R21.2	67	110,61	7.411,00	15	1.005	€ 111.165
Ontheffing SB Onderzoek/Onderwijs	R21.2	12	102,78	1.233,37	5	60	€ 6.167
Ontheffing SB uitzetten of herinvoeren	R21.2	20	102,78	2.055,62	0	0	-
Ontheffing SB vangen of onder zich hebben	R21.2	24	102,78	2.466,74	5	120	€ 12.334
Ontheffing SB tijdelijke natuur	R21.2	20	102,78	2.055,62	0	0	-
Ontheffing HO meldingsplicht	R21.2	20	102,78	2.055,62	2	40	€ 4.111
Ontheffing HO herplantplicht (compensatie)	R21.2	36	102,78	3.700,12	2	72	€ 7.400
Ontheffing HO realisatietermijn herplant	R21.2	10	102,78	1.027,81	0	0	-
Ontheffing HO vervangen niet aangeslagen herplant	R21.2	12	102,78	1.233,37	0	0	-
Vergunning Wnb Natura 2000 niet complex	R22.1	40	110,61	4.424,48	40	1.600	€ 176.979
Vergunning Wnb Natura 2000 complex	R22.1	60	110,61	6.636,72	2	120	€ 13.273
Vergunning Wnb Natura 2000 PAS	R22.1	16	110,61	1.769,79	150	2.400	€ 265.469
Melding Natura 2000 PAS	R03.1		102,78	in uren/euro		75	€ 7.709
Melding HO	R03.1		102,78	in uren/euro		200	€ 20.556
VVGB Natura 2000 niet complex	R23.1	30	110,61	3.318,36	20	600	€ 66.367
VVGB Natura 2000 complex	R23.1	60	110,61	6.636,72	0	0	-
VVGB Natura 2000 PAS	R23.1	24	110,61	2.654,69	10	240	€ 26.547
VVGB SB niet-complex	R23.1	32	110,61	3.539,58	6	192	€ 21.237
VVGB SB complex	R23.1	67	110,61	7.411,00	2	134	€ 14.822
Vooroverleg Natura 2000	A03.1	24	110,61	2.654,69	60	1.440	€ 159.281
Vooroverleg BS	A03.1	8	110,61	884,90	2	16	€ 1.770
Vooroverleg SB	A03.1	16	102,78	1.644,50	40	640	€ 65.780
Monitoring ecologie	D11.1		93,97	in uren/euro		0	-
Implementatie nieuwe wetgeving natuurbescherming			110,61	in uren/euro		200	€ 22.122

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

Taak/Product	PDC Code	Kengetal 2019	Tarief 2019	Productprijs 2019	Totaal		
					Aantal	Uren	Kosten
<u>Geluid, Lucht, EV</u>							
Samengesteld advies geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	24	93,97	2.255,31	38	912	€ 85.702
Samengestelde toets geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	16	93,97	1.503,54	44	704	€ 66.156
Enkelvoudig advies geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	10	93,97	939,71	117	1.170	€ 109.946
Enkelvoudige toets geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	12	93,97	1.127,65	402	4.824	€ 453.317
Enkelvoudig advies geluid evenementen		10	93,97	939,71	47	470	€ 44.166
Zonebeheer industriew aai	D04.1		102,78	in uren/euro		375	€ 38.543
Beschikkingen hogere waarde	R25.1	24	93,97	2.255,31	54	1.296	€ 121.787
Ontheffing Route Gevaarlijke Stoffen	R12.1	8	93,97	751,77	25	200	€ 18.794
Beheer monitoringsstool (luchtkwaliteit)	D08.1		102,78	in uren/euro		50	€ 5.139
Advies milieu quickscan	A01.5	16	93,97	1.503,54	46	736	€ 69.163
Advies/toetsing MER	A04.1/A04.2	32	102,78	3.288,99	10	320	€ 32.890
Toetsing onderzoek MER-beoordeling	A04.3	40	102,78	4.111,24	1	40	€ 4.111
Vooroverleg Milieu en RO	A03.1	75	102,78	7.708,57	5	375	€ 38.543
Inpassing bedrijf	D04.3	10	88,10	880,98	0	0	€ -
<u>Overige taken</u>							
Advies/ondersteuning OG en Beleidsafdeling OG (diverse werkver	A01.3		102,78	in uren/euro		3.520	€ 361.789
Inbreng bestuur/statenvragen	A01.3		102,78	in uren/euro		50	€ 5.139
Bestuurlijke ondersteuning OG	A02.1		102,78	in uren/euro		75	€ 7.709
Relatiebeheer	D14.1		102,78	in uren/euro		3.175	€ 326.330
Deelname crisisorganisatie	D16.1		93,97	in uren/euro		240	€ 22.553
Behandeling Wob-verzoek	D15.1	32	102,78	3.288,99	11	352	€ 36.179
Bezw aar en Beroep	J0.01 t/m J02.4	50	102,78	5.139,05	71	3.550	€ 364.873
Helpdesk loket / informatie-ontsluiting	D09.1		82,22	in uren/euro		8.390	€ 689.866
Planning & Control	D24.1		88,10	in uren/euro		1.450	€ 127.742
Vorbereiding Omgevingswet			102,78	in uren/euro		3.725	€ 382.859
Databank Flora en Fauna			0,00	in uren/euro		0	€ 35.511
Specifieke Projecten en/of niet benoemde taken (diversen)			93,97	in uren/euro		1.220	€ 114.645
Afronding						61	€ -3.399
Totaal in aantal/euro					6.815	112.300	€ 10.891.900

6.5 Outputbegroting T&H

Product	Onderdeel hoofdzak	planmatig	categorie	kengetal 2019	tarief	productprijs 2019	Totaal		
							Aantal	Uren	Kosten
<u>Toezicht - Controle Inrichting (preventief)</u>									
T01.5 integrale controle	Wm-regulier integraal	ja	1	10	82,22	€ 822,25	0	0	€ -
		ja	2	11	82,22	€ 904,47	813	8.943	€ 735.336
		ja	3	14	93,97	€ 1.315,60	216	3.024	€ 284.169
		ja	4	20	102,78	€ 2.055,62	95	1.900	€ 195.284
		ja	pzh	73	102,78	€ 7.503,01	21	1.533	€ 157.563
	Gestapeld toezicht	nee	11	88,10	€ 969,08	220	2.420	€ 213.197	
		ja		11	88,10	€ 969,08	405	4.455	€ 392.477
		nee		11	88,10	€ 969,08	51	561	€ 49.423
T01.6Opleveringscontrole	Opleveringscontrole	nee		13	88,10	€ 1.145,27	41	533	€ 46.956
T03.1 inventarisatie bedrijven	Inventarisatie bedrijven	nee		8	88,10	€ 704,78	757	6.056	€ 533.521
T01.4 Deelcontrole	Asbest	nee		5	88,10	€ 440,49	21	105	€ 9.250
	Assimilatie	nee		10	102,78	€ 1.027,81	12	120	€ 12.334
	Energie/duurzaamheid	ja		13	93,97	€ 1.221,63	38	494	€ 46.422
	Externe veiligheid	ja		5	93,97	€ 469,86	0	0	€ -
	Externe veiligheid	nee		5	93,97	€ 469,86	2	10	€ 940
	Grondwater onttrekking	ja		15	93,97	€ 1.409,57	18	270	€ 25.372
	Indirecte lozingen	ja		12	93,97	€ 1.127,65	14	168	€ 15.787
	Meten/Verificatie	nee		8	102,78	€ 822,25	12	96	€ 9.867
	Thema controles	nee		8	88,10	€ 704,78	736	5.888	€ 518.721
	asbestdak inventarisatie	ja		5	88,10	€ 440,49	5	25	€ 2.202
	Nazorg stortplaatsen	ja		30	102,78	€ 3.083,43	14	420	€ 43.168
	Vuurtw erkopslag	ja		10	102,78	€ 1.027,81	249	2.490	€ 255.925
	WKO-afsluiting	nee		8	93,97	€ 751,77	6	48	€ 4.511
	WKO-boorcontrole	nee		12	93,97	€ 1.127,65	20	240	€ 22.553
	WKO-regulier	ja		12	93,97	€ 1.127,65	150	1.800	€ 169.148
	WKO-Start-Up	nee		20	93,97	€ 1.879,42	20	400	€ 37.588
T01.1 Administratieve controle	Administratief toezicht	ja		5	88,10	€ 440,49	131	655	€ 57.704
		nee		5	88,10	€ 440,49	25	125	€ 11.012
<u>Toezicht - Overig</u>									
T05.1 Beoordeling rapportage verplichting	Programma van eisen upd	nee		11	88,10	€ 969,08	13	143	€ 12.598
	EED-MJA	nee		6	88,10	€ 528,59	341	2.046	€ 180.249
	Nattekoeltorens	nee		5	88,10	€ 440,49	37	185	€ 16.298
	WKO-administratief	nee		6	93,97	€ 563,83	575	3.450	€ 324.201
T05.2 Beoordeling E-PRTR-rapportage	E-prtr	ja		10	93,97	€ 939,71	19	190	€ 17.855
T04.1 Controle mobiele puinbreker	Mobiele puinbreker	nee		12	88,10	€ 1.057,18	19	228	€ 20.086
T04.2 Controle vuurtw erkevenement	Vuurtw erkevenement	nee		20	110,61	€ 2.212,24	90	1.800	€ 199.101
T03.3 Gebiedscontrole specifieke wetgeving	Controle FMV	nee		10	88,10	€ 880,98	10	100	€ 8.810
<u>Overlast</u>									
T06.1 Klachtbehandeling milieu		nee		2	77,33	€ 154,66	3.168	6.336	€ 489.966
T07.1 Behandeling voorvalmelding	Ongewoon voorval	nee		3	77,33	€ 231,99	63	189	€ 14.615
H05.1 Besluit op handhavingverzoek		nee		40	102,78	€ 4.111,24	16	640	€ 65.780
T01.2 Aspectcontrole	Handhavingverzoek	nee		8	102,78	€ 822,25	21	168	€ 17.267
	Melding overlast (klacht)	nee		8	82,22	€ 657,80	1.246	9.968	€ 819.617
	Ongewoon voorval	nee		9	88,10	€ 792,88	12	108	€ 9.515
	Evenementen	nee		20	110,61	€ 2.212,24	54	1.080	€ 119.461
T12.1 Controle geluidhinder	Overige (maatwerk bv bouw)	nee		15	110,61	€ 1.659,18	7	105	€ 11.614
<u>Bodembescherming en -kwaliteit</u>									
T09.1 Controle bodemsanering Wbb	Bodemsanering ernstig	nee		15	88,10	€ 1.321,47	165	2.475	€ 218.043
	Bodemsanering niet ernstig	nee		15	88,10	€ 1.321,47	49	735	€ 64.752
	Nazorglocatie actief	nee		35	93,97	€ 3.288,99	4	140	€ 13.156
	Nazorglocatie passief	nee		15	93,97	€ 1.409,57	16	240	€ 22.553
T09.2 Controle bodemsanering niet-Wbb	Herstelplicht Wm	nee		10	88,10	€ 880,98	26	260	€ 22.905
	Tanksaneringen ondergronds	nee		10	82,22	€ 822,25	40	400	€ 32.890
T09.4 Controle toepassing grond- en bouwstoffen	Besluit Bodemkwaliteit	nee		12	88,10	€ 1.057,18	155	1.860	€ 163.862
T09.5 Controle ontgrondingen	Ontgrondingen	nee		9	88,10	€ 792,88	1	9	€ 793
T09.6 Controle lozen buiten inrichting	Lozingen	nee		7	88,10	€ 616,69	7	49	€ 4.317
T10.1 Gebiedscontrole bodembescherming	Gebiedscontrole bodembescherming	nee		15	88,10	€ 1.321,47	0	0	€ -
<u>Bouw en gebruik</u>									
T13.1 Controle BRIKS	BRIKS (toezicht)	nee		25	102,78	€ 2.569,52	10	250	€ 25.695
T14.1 Controle brandveilig gebruik	Brandveilig gebruik	nee		25	102,78	€ 2.569,52	1	25	€ 2.570

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Product	Onderdeel hoofdzak	planmatig	categorie	kengetal 2019	tarief	productprijs 2019	Totaal			
							Aantal	Uren	Kosten	
Toezicht - Controle Inrichting (repressief)										
T02.3 Hercontrole	Assimilatie	nee		8	102,78	€ 822,25	2	16	€ 1,644	
	Asbest	nee		4	88,10	€ 352,39				
	Besluit Bodemkwaliteit	nee		6	88,10	€ 528,59	11	66	€ 5.814	
	Bodemsanering ernstig	nee		10	93,97	€ 939,71	11	110	€ 10.337	
	Bodemsanering niet ernstig	nee		6	88,10	€ 528,59	4	24	€ 2.114	
	Energie/duurzaamheid	nee		8	93,97	€ 751,77	9	72	€ 6.766	
	E-prtr	nee		6	93,97	€ 563,83	1	6	€ 564	
	Externe veiligheid	nee		6	93,97	€ 563,83	1	6	€ 564	
	Gestapeld toezicht	nee		5	93,97	€ 469,86	311	1.555	€ 146.125	
	Grondwater onttrekking	nee		10	93,97	€ 939,71	3	30	€ 2.819	
	Handhavingsverzoek	nee		6	93,97	€ 563,83	4	24	€ 2.255	
	Herstelplicht Wm	nee		8	88,10	€ 704,78	4	32	€ 2.819	
	Indirecte lozingen	nee		6	93,97	€ 563,83	2	12	€ 1.128	
	Inventarisatie bedrijven	nee		6	82,22	€ 493,35	110	660	€ 54.268	
	Meten/Verificatie	nee		10	102,78	€ 1.027,81	4	40	€ 4.111	
	Melding overlast (klacht)	nee		7	82,22	€ 575,57	210	1.470	€ 120.870	
	Mobiele puinbreker	nee		6	82,22	€ 493,35	5	30	€ 2.467	
	Nazorg stortplaatsen	nee		5	88,10	€ 440,49	1	5	€ 440	
	Ongewoon voorval	nee		8	102,78	€ 822,25	4	32	€ 3.289	
	Opleveringscontrole	nee		6	93,97	€ 563,83	9	54	€ 5.074	
	Programma van eisen updaten	nee		8	88,10	€ 704,78	3	24	€ 2.114	
	Thema controles	nee		6	88,10	€ 528,59	140	840	€ 74.002	
	Tanksaneringen ondergronds	nee		6	88,10	€ 528,59	1	6	€ 529	
	Vuurwerkopslag	nee		6	102,78	€ 616,69	14	84	€ 8.634	
	WKO-administratief	nee		5	82,22	€ 411,12	230	1.150	€ 94.559	
	WKO-afsluiting	nee		4	93,97	€ 375,88	1	4	€ 376	
	WKO-boorcontrole	nee		4	93,97	€ 375,88	3	12	€ 1.128	
	WKO-regulier	nee		6	93,97	€ 563,83	60	360	€ 33.830	
	WKO-Start-Up	nee		7	93,97	€ 657,80	10	70	€ 6.578	
	WKO-gesloten	nee		5	82,22	€ 411,12	0	0	€ -	
	Wm-regulier integraal	nee	1	5	88,10	€ 440,49	0	0	€ -	
			nee	2	6	82,22	€ 493,35	247	1.482	€ 121.857
			nee	3	6	88,10	€ 528,59	99	594	€ 52.330
			nee	4	8	93,97	€ 751,77	44	352	€ 33.078
			nee	12	12	93,97	€ 1.127,65	10	120	€ 11.277
			nee		6	88,10	€ 528,59	31	186	€ 16.386
	T02.1 Administratieve controle	Administratief toezicht (her)	nee		5	88,10	€ 440,49	69	345	€ 30.394
	T02.4 Sanctiecontrole	Administratief toezicht	nee		5	93,97	€ 469,86	21	105	€ 9.867
		Asbest			4	88,10	€ 352,39			
		Assimilatie	nee		5	102,78	€ 513,90	22	110	€ 11.306
Besluit Bodemkwaliteit		nee		5	88,10	€ 440,49	2	10	€ 881	
Bodemsanering ernstig		nee		10	93,97	€ 939,71	1	10	€ 940	
Bodemsanering niet ernstig		nee		6	88,10	€ 528,59	0	0	€ -	
Energie/duurzaamheid		nee		6	93,97	€ 563,83	2	12	€ 1.128	
E-prtr		nee		4	93,97	€ 375,88	1	4	€ 376	
Externe veiligheid		nee		5	93,97	€ 469,86	0	0	€ -	
Gestapeld toezicht		nee		5	88,10	€ 440,49	132	660	€ 58.145	
Grondwater onttrekking		nee		6	93,97	€ 563,83	2	12	€ 1.128	
Handhavingsverzoek		nee		6	88,10	€ 528,59	5	30	€ 2.643	
Herstelplicht Wm		nee		6	88,10	€ 528,59	24	144	€ 12.686	
Inventarisatie bedrijven		nee		5	82,22	€ 411,12	30	150	€ 12.334	
Melding overlast (klacht)		nee		5	82,22	€ 411,12	90	450	€ 37.001	
Meten/Verificatie		nee		6	102,78	€ 616,69	1	6	€ 617	
Mobiele puinbreker		nee		6	82,22	€ 493,35	0	0	€ -	
Nazorg stortplaatsen		nee		6	102,78	€ 616,69	0	0	€ -	
Ongewoon voorval		nee		6	88,10	€ 528,59	0	0	€ -	
Opleveringscontrole		nee		6	88,10	€ 528,59	0	0	€ -	
Programma van eisen updaten		nee		4	88,10	€ 352,39	0	0	€ -	
Thema controles		nee		5	88,10	€ 440,49	47	235	€ 20.703	
Tanksaneringen ondergronds		nee		6	88,10	€ 528,59	0	0	€ -	
Vuurwerkopslag		nee		6	102,78	€ 616,69	4	24	€ 2.467	
WKO-administratief		nee		4	82,22	€ 328,90	30	120	€ 9.867	
WKO-afsluiting		nee		7	93,97	€ 657,80	0	0	€ -	
WKO-boorcontrole		nee		7	93,97	€ 657,80	1	7	€ 658	
WKO-regulier		nee		6	93,97	€ 563,83	15	90	€ 8.457	
WKO-Start-Up		nee		7	93,97	€ 657,80	1	7	€ 658	
WKO-gesloten		nee		6	88,10	€ 528,59	0	0	€ -	
Wm-regulier		nee		8	88,10	€ 704,78	194	1.552	€ 136.728	

omgevingsdienst HAAGLANDEN

Product	Onderdeel hoofdzaak	planmatig	categorie	kengetal 2019	tarief	productprijs 2019	Totaal		
							Aantal	Uren	Kosten
Handhaving									
H01.1a Handhavingsbesluit - Voornemen last onder dwangsom		nee		11	102,78	€ 1.130,59	479	5.269	€ 541.553
H01.1b Handhavingsbesluit - Last onder dwangsom		nee		9	102,78	€ 925,03	291	2.619	€ 269.183
H01.1c Handhavingsbesluit - Voornemen bestuursdwang		nee		50	102,78	€ 5.139,05	0	0	€ -
H01.1d Handhavingsbesluit - Bestuursdwang		nee		50	102,78	€ 5.139,05	0	0	€ -
H02.1 Bestuursdwang		nee		50	102,78	€ 5.139,05	0	0	€ -
H02.2a Last onder dwangsom - Invorderen		nee		6	102,78	€ 616,69	124	744	€ 76.469
H02.2b Last onder dwangsom - Intrekken		nee		5	102,78	€ 513,90	234	1.170	€ 120.254
H03.1 Bestuurlijke strafbeschikking milieu		nee		15	93,97	€ 1.409,57	47	705	€ 66.250
H04.1 Proces verbaal		nee		15	93,97	€ 1.409,57	15	225	€ 21.144
Bezwaar & Beroep									
J01.1 Behandeling bezwaar met voorlopige voorziening		nee		45	102,78	€ 4.625,14	0	0	€ -
J01.2 Behandeling bezwaar zonder voorlopige voorziening		nee		35	102,78	€ 3.597,33	29	1.015	€ 104.323
J02.1 Behandeling beroep met voorlopige voorziening		nee		45	102,78	€ 4.625,14	0	0	€ -
J02.2 Behandeling beroep zonder voorlopige voorziening		nee		35	102,78	€ 3.597,33	13	455	€ 46.765
J02.3 Behandeling hoger beroep met voorlopige voorziening		nee		45	102,78	€ 4.625,14	0	0	€ -
J02.4 Behandeling hoger beroep zonder voorlopige voorziening		nee		35	102,78	€ 3.597,33	0	0	€ -
Advisering									
A01.3 Advies milieu-aspecten beleid bevoegd gezag		nee		13	93,97	€ 1.221,63	26	338	€ 31.762
A01.4 Advies milieu-aspecten calamiteit		nee		13	93,97	€ 1.221,63	10	130	€ 12.216
A01.5 Advies milieu-aspecten taakuitoefening bevoegd gezag		nee		13	93,97	€ 1.221,63	71	923	€ 86.735
A02.1a Beleidsadvies Milieu		nee			102,78	in euro/uren		1.560	€ 160.338
A02.1b Beleidsadvies Omgevingswet		nee			102,78	in euro/uren		710	€ 72.975
Overige Taken									
D09.1 Helpdesk		nee			82,22	in euro/uren		1.170	€ 96.203
D10.1 Meldkamer		nee			77,33	in euro/uren		1.610	€ 124.502
D11.1 Informatie-ontsluiting		nee			88,10	in euro/uren		2.848	€ 250.903
D14.1 Relatiebeheer		nee			93,97	in euro/uren		2.230	€ 209.556
D15.1 Behandeling WOB-verzoek		nee		12	102,78	€ 1.233,37	13	156	€ 16.034
D16.1 Deelname crisisorganisatie		nee			93,97	in euro/uren		197	€ 18.512
D19 Permanente melding		nee			88,10	in euro/uren		85	€ 7.488
Specifieke projecten	Coördinatie toezicht project	nee			88,10	in euro/uren		420	€ 37.001
	Lokaal project	nee			88,10	in euro/uren		570	€ 50.216
	Ketentoezicht	nee			88,10	in euro/uren		950	€ 83.693
	Coördinatie Vuurwerkopslag/evenementen	nee			88,10	in euro/uren		110	€ 9.691
	nader te bepalen specifiek project				102,78	in euro/uren		43	€ 4.453
Afrondingsverschil								71	€ -4.852
Totaal							13.928	116.100	€ 10.468.600

6.6 Totaal werkvolume in uren per deelnemer

Deelnemers	Uren
Delft	13.600
Den Haag	66.500
Leidschendam-Voorburg	8.600
Midden-Delfland	5.500
Pijnacker-Nootdorp	7.500
Rijswijk	6.300
Wassenaar	3.400
Westland	38.200
Zoetermeer	11.300
Provincie Zuid-Holland	67.500
Totaal werkvolume in uren	228.400

6.7 Begrippen- en afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
AR	Algemene reserve
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BOR	Besluit Omgevingsrecht
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CPI	Consumentenprijsindex
DB	Dagelijks Bestuur
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
EED	Europese Energy-Efficiency Richtlijn
EMU	Economische en Monetaire Unie
FIDO	Financiering Decentrale Overheden
Fte	Fulltime-equivalent
GGD	Gemeentelijke of gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GR	Gemeenschappelijke Regeling
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
IPO	Interprovinciaal Overleg
ISZW	Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
I&W	Infrastructuur & Waterstaat
LTO	Land- en tuinbouworganisatie
KvK	Kamer van Koophandel
MER	Milieueffectrapportage
MEV	Macro Economische Verkenning
MJA	Meerjarenafspraak Energie-Efficiëncy
ODH	Omgevingsdienst Haaglanden
OM	Openbaar Ministerie
Ow	Omgevingswet
PIOFACH	Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Administratieve organisatie, Communicatie en Huisvesting
RO	Ruimtelijke ordening
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
SMT	Sociaal Medisch Team
T&H	Toezicht & Handhaving
T&V	Toetsing & Vergunningverlening
Vpb	Vennootschapsbelasting
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WKO	Warmte- en koudeopslag
Wm	Wet milieubeheer
Wnra	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

